

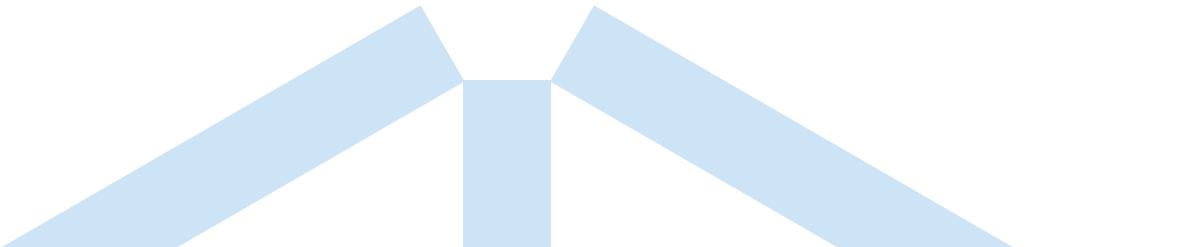
Jätkusuuutlukkuse aruanne 2023

 HARJU ELEKTER®
Electrifying Tomorrow

Sisukord

Juhatuse esimehe pöördumine	3
Harju Elektrist lühidalt	5
Harju Elekter kontsern	8
Olulised sündmused	9
Jätkusuutlikkus Harju Elektris	11
Harju Elektri olulised teemad	12
Kestliku arengu eesmärgid	13
Jätkusuutlikkuse strateegia	16
Huvipoolte kaasatus	17
Juhtimine	20
Kliendikeskus	22
Töötajad	26
Keskkond	34
Vastutustundlik juhtimine	41
Taksonoomia	45
Jätkusuutlikkuse aruandluse (GRI) sisukord	49

Transformatsioonista muudatused kannavad vilja

TIIT ATSO
juhatuse esimees

2023. aasta jääb Harju Elektri ajalukku kui transformatsioonista. Suutsime eelneva aasta sügava kahjumi ümber pöörata tugevaks kasumiks, seejuures saavutada kontserni ajaloo suurima ärikasumi ning kasvanud intresside juures ka rahuldava puhaskasumi.

2023. aastat sisustasid mitmed põhimõttelised otsused ja pöördelised muudatused, mille üle uhkust tunda.

Kui 2022. aasta sügisel tegime otsuse Eesti tootmisettevõtete ühinemiseks, siis olime valmis, et liitmise mõju avaldub alles paari aasta pärast. Tegelikult suutis Eesti tütarettevõtte ühtne meeskond liitmise teostada 2023. aastal oodatust edukamalt, mistõttu pälvis muudatus ka kontserni Aasta Teo auhinna. Ühtse ettevõttena saavutati tugevad majandustulemused, mis andsid kinnitust, et otsused tehti ja viidi ellu õigesti ja plaanijärgselt.

Samuti võime uhkust tunda Leedu tootmisettevõtte saavutuste üle. Ettevõtte strateegiline kasvuplaan on tänaseks teostunud ja seda viimase kolme-nelja aasta kriiside ja segaduste kiuste. Leedu tootmisettevõtte on kontserni suurim üksus, kus töötab ligikaudu 400 inimest. Ettevõtte investeerib piirkonna noorte ja oma töötajate arengusse, olles loonud Harju Elektri Akadeemia, kus saab alustada elektrotehnika baastaseme õppega ja soovi korral kasvada metodoloogilise õppekava toel kasvõi inseneriks.

Tänu plaani sihikindlale teostusele saame Leedu tütarettevõtet tunnustada kontserni ettevõtetest tugevaimate finantstulemuste eest.

Muutusterohkeks kujunes aasta ka Soomes, mis on jätkuvalt meie põhiturg nii Eesti kui ka Soome tootmisüksuste jaoks. 2023. aastal väljusime väiksema mahuga ärisuundadest ning keskendusime põhitegevustele ja nende tugevdamisele. Kuigi Soome tootmisettevõtte on järjepidevalt ja alati rahuldava kasumlikkuse tasemel opereerinud, siis kasumlikkuse kasvatamiseks tuleb astuda tugevaid samme järgnevatel aastatel. Selleks on komplekteeritud tugev juhtkond ja alustatud efektiivsusprogramme. Ees on mitmeid hinnaläbirääkimisi ja uute potentsiaalsete äri võimaluste jaoks investeringute hindamisi.

Kõige vähem saame rahul olla Rootsi tootmisüksuse tulemustega. Olles Rootsi suunalise äri ülesehitamise aastaid ajaliselt ja rahaliselt panustanud, peame siiski äritegevusele veel peale maksma. 2023. aastal keskendusime kontserni juhtkonnaga proportsionaalselt kõige rohkem aega Rootsi äritegevuse korrastamisele ning kohaliku juhtkonna toetamisele. Kuigi loodetud prognoosid Rootsi üksuse kasumlikuks pööramisel möödunud aastal veel ei täitunud, jätkame sihikindlat tööd ettevõtte kasumlikkuse saavutamiseks käesoleval aastal. Tänapäevaks on kogu Rootsi tootmisettevõtte koondunud Västeråsi kaasaegsesse tootmishoonesse, mis on komplekteeritud ambitsioonika meeskonnaga ja kaetud klientide tellimustega.

Kontserni suurimaks saavutuseks pean 2022. aasta lõpus alustatud ja eelmisel aastal juurutatud tsentraalsema juhtimisstruktuuri kinnistamist.

Loodud mudel on aidanud juhtimiskvaliteeti tõsta, teinud selgemaks ematettevõtte rolli ning toetab paremini tütarettevõtteid, et parimate praktikate jagamise, professionaalse ja oskusliku suunamise abil oma igapäevastes tegevustes järjest efektiivsemad olla.

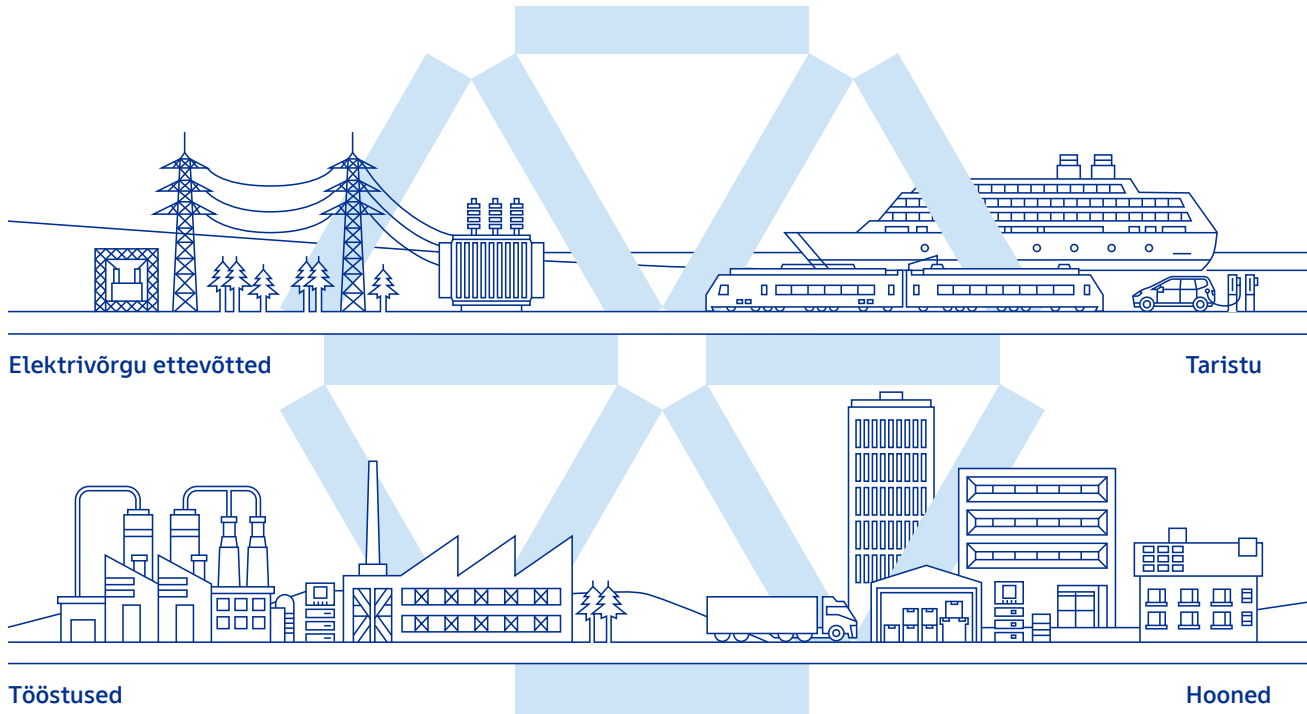
Kasvav töötajaskond, järjest kriitilisemad tähtajad ja kõrgemad ootused tulemustele põhjustavad tööpingeid ja suurendavad vigade tekkimise riski, mistõttu 2024. aastaks oleme võtnud eesmärgi keskenduda tsentraalselt tööohutusele ja töötervishoiule, et vältida ja minimeerida ohuolukordasid.

Alustame kevadel kontserni järgmise kasvuperioodi strateegiliste eesmärkide seadmisega, mida ajendab kontserni ärikasumi marginaali kasvatamise soov ja vastavalt omanike ootusele ka jätkuv dividendi suurendamise vajadus. Kontserni juhtkond, koos funktsioonide juhtide ja tütarettevõtete juhtkondadega, on pühendunud kõigi sidusrühmade kasvanud ootuste täitmisele. Kontserni keskseks strateegiliseks teesiks järgnevatel aastatel saab olema kasumlik kasv.

Tiit Atso
juhatuse esimees

Harju Elektrist lühidalt

Müügitulu osakaal turgude lõikes

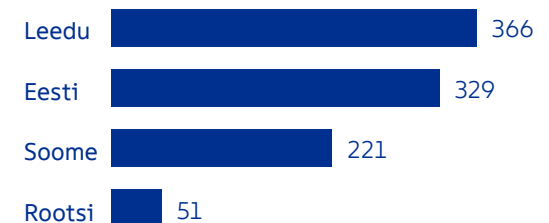
Käive 2023

209 M€

Töötajaid kokku

967

Töötajate jagunemine riikide lõikes

Kes me oleme

Harju Elekter on rahvusvaheline tööstuskontsern, millel on laialdane kogemus kestlike elektrijaotusseadmete väljatöötamisel ja tootmisel. Harju Elekter kontserni juured ja peakontor on Eestis ning tootmisüksused asuvad neljas riigis: Eestis, Soomes, Rootsis ja Leedus.

Mis me teeme

Harju Elekter panustab tulevikukindlate elektrijaotusseadmete pakkumisega kestlikumasse ühiskonda. Me projekteerime, toodame ja paigaldame elektrijaotuslahendusi elektrivõrguteenuste ettevõtetele, tööstustele, taristule ning avalikele ja ärihoonetele.

ARENG

Oleme õpihimulised
ja uuendusmeelsed

USALDUS

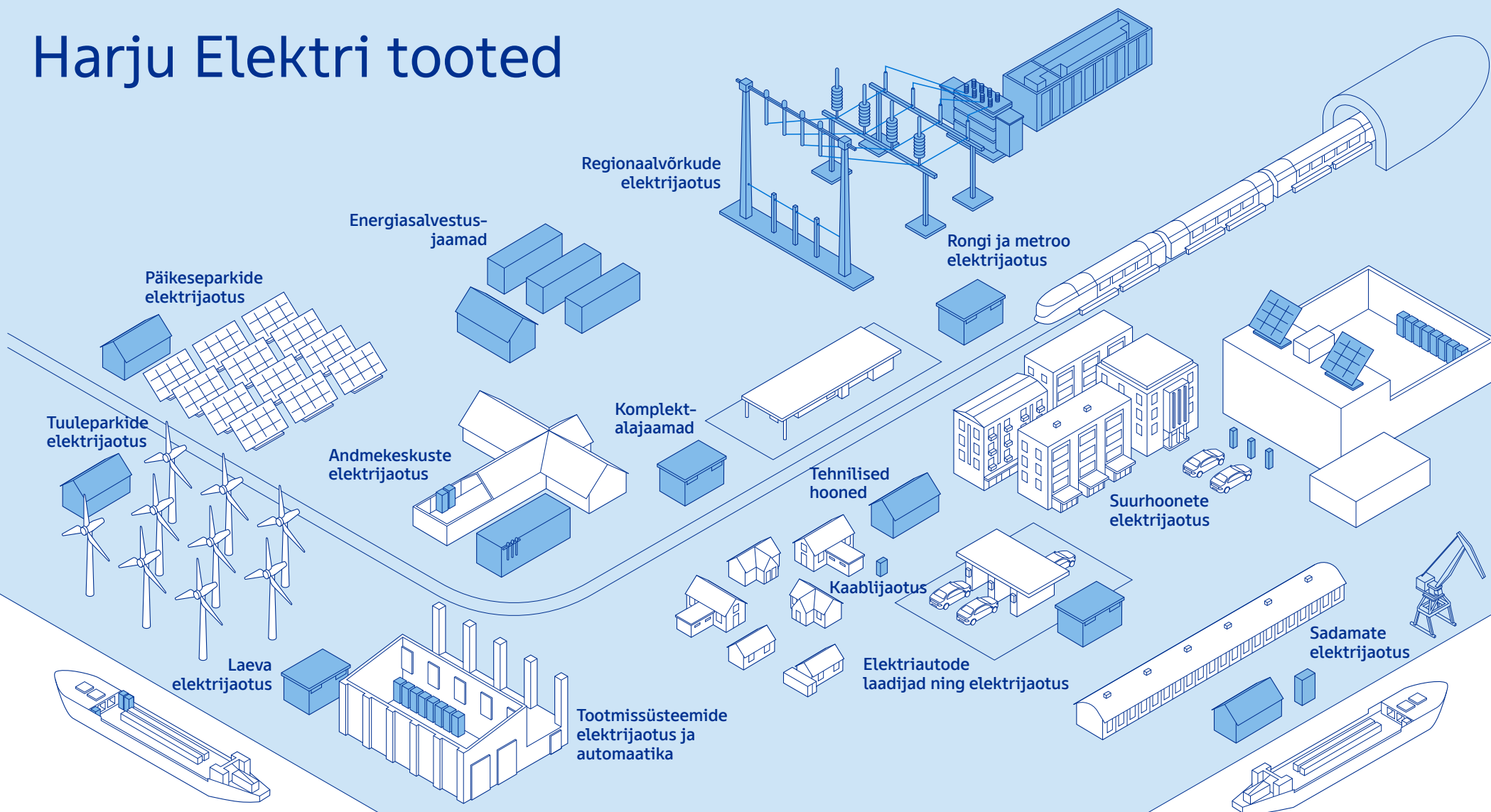
Kvaliteedis
ei tingita

Meie väärtused

KOOSTÖÖ

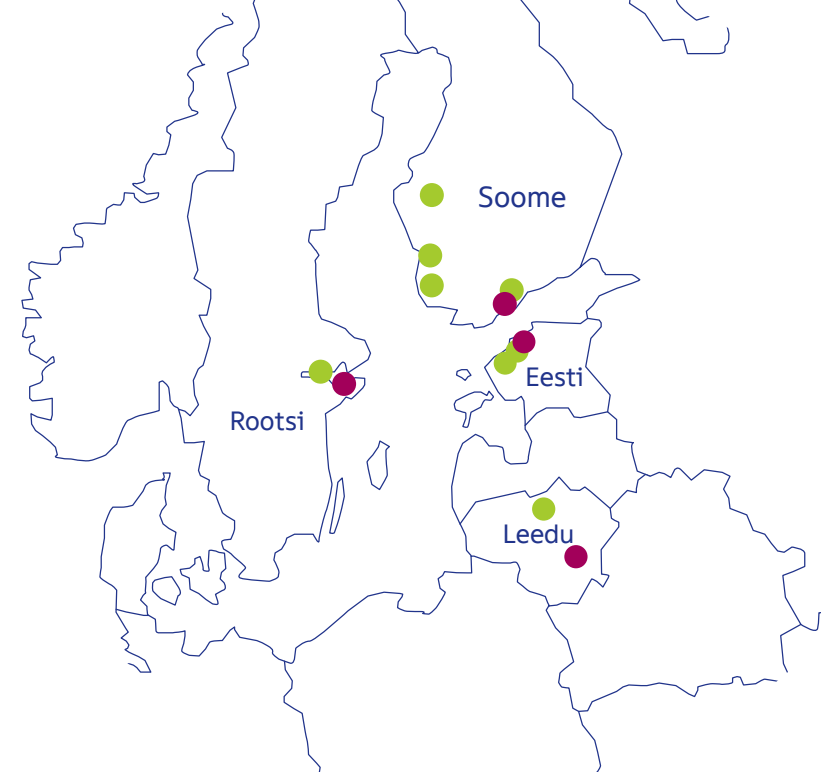
Töötame ühtse
meeskonnana

Harju Elektri tooted

Harju Elekter kontsern

Seisuga 31.12.2023

AS-i Harju Elekter Group osalus tüdarettevötetes on 100%.

EESTIS

AS HARJU ELEKTER GROUP

Keilas paiknev kontserni emaettevõte, mis tegeleb HEG ettevõtete vahelise koostöö koordineerimise ja juhtimise ning tööstusliku kinnisvara haldusega

AS HARJU ELEKTER

(endine ärinimi AS Harju Elekter Elektrotehnika)
Keilas asuv elektriseadmete tootja energiajaotus-, tööstus- ja ehitussektori tarbeks

SOOMES

HARJU ELEKTER OY

Elektriseadmete tootja energia-, tööstus ja taristusektorile asukohaga Ulvilas, Keraval ja Kurikkal

TELESILTA OY

Uusikaupunkis asuv laevaehituse elektritööde ettevõte

HARJU ELEKTER KIINTEISTÖT OY

Tööstusliku kinnisvara haldusfirma Soomes

ROOTSIS

HARJU ELEKTER AB

Energia tootmiseks ja jaotuseks vajalike KP/MP seadmete ning tehniliste hoonete tootja ja turustaja infrastruktuuri-, ehitus- ja taastuvenegiasektorile Västerås

HARJU ELEKTER SERVICES AB

Tööstusliku kinnisvara haldusfirma Rootsis

LC DEVELOPMENT FASTIGHETER 17 AB

(Harju Elekter Services AB 100% tütar)
Tööstusliku kinnisvara haldusfirma Rootsis

LEEDUS

HARJU ELEKTER UAB

Mitmikajamite, MCC ja elektri- jaotussüsteemide inseneeriale ja lepingulisele tootmisele spetsialiseerunud ettevõtte Panevežysis

Strateegilised investeeringud

EESTIS

OÜ SKELETON TECHNOLOGIES GROUP (5,45%)
Superkondensaatorite arendaja ja tootja

SOOMES

IGL-TECHNOLOGIES OY (10%)
Parkimis- ja e-mobiilsuslahenduste arendaja elektriautode laadijatele

2023. aastal ühendati kaks AS-i Harju Elekter Group (endine ärinimi AS Harju Elekter) tüdarettevõtet AS Harju Elekter Elektrotehnika ja AS Harju Elekter Teletehnika. Ühinemise järgselt muudeti ühinenud tüdarettevõtete ärinimi AS Harju Elekter Elektrotehnika AS-iks Harju Elekter.

Olulised sündmused

Kliendilepingud

- **Harju Elekter AB** sõlmis lepingu Rootsi juhtiva andmekeskuse operaatoriga atNorth, mille järgi Harju Elekter tarnis ja paigaldas kliendi andmekeskuse uute serverisaalide jaoks elektrienergia jaotamiseks mõeldud trafosid ja madalpinge jaotusseadmeid.

- **Telesilta Oy** ja Uudenkaupungin Työvene Oy sõlmisid lepingu elektri- ja kasutuselevõtu tööde jaoks Soome piirivalve kahele laevale, millest esimene valmib 2025. ja teine 2026. aastal.

- **AS Harju Elekter** võitis augustis Eesti Energia AS-i hanke komplektalajaamade, jaotuspunktide ning seadmete tarnimiseks. 115 miljoni euro suuruse kogumahuga raamlepingud sõlmiti Elektrilevi OÜ-ga 36 kuuks võimalusega pikendada 24 kuu võrra.

Kinnisvara

- AS Harju Elekter Group ja Prysmian Group Baltics AS sõlmisid üürilepingu 2030. aastani, mille alusel üüritakse Prysmian Group Balticsile Keila Tööstuspargis rohkem kui 20 000 m² tootmis-, ladustamis- ja büroopindu ja ligi 40 000 m² välist ladustamisterritooriumi. Ühtlasi lepitati kokku suuremahulises ruumide renoveerimises ja rekonstrueerimises.
- AS Harju Elekter Group kavandas ja ehitas Allika Tööstusparki uue ligi 6000 m² tootmishoone, mis valmis Reimax Electronicsi jaoks detsembris.

Tunnustused ja tähtpäevad

AS Harju Elekter pääses „Ettevõtluse auhind 2023“ konkursil **kestliku ettevõtte kategoorias TOP 10 hulka**. Konkursil hinnatakse ettevõtte panust ühiskonna jätkusuutlikkuse arengusse, ESG põhimõtete rakendamist ning silmapaistavaid tegevusi energiatõhususe saavutamiseks.

Septembri lõpus tähistas Harju Elekter 55. tegutsemisaasta täitumist kõikides oma üksustes.

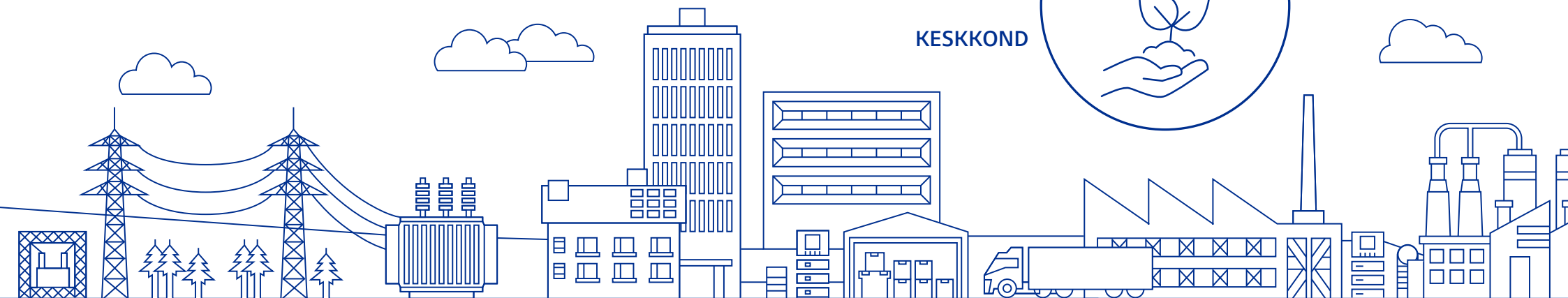
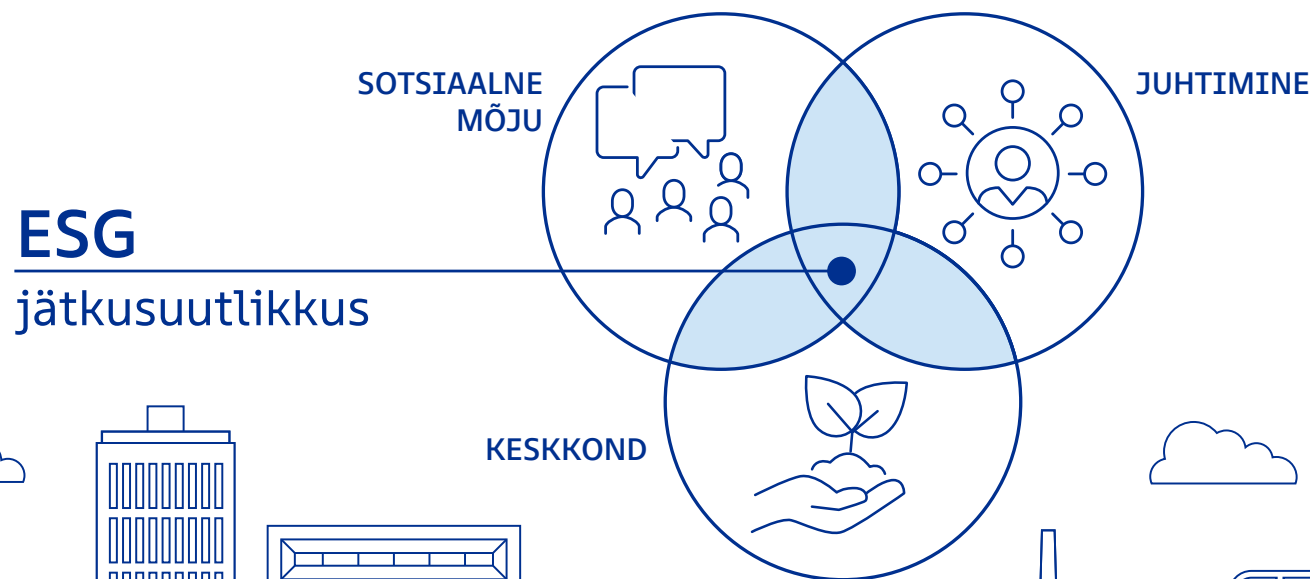
55 aastat
kestlikke
elektrijaotus-
seadmeid

Jätkusuutlikkus Harju Elektris

- > Harju Elektri olulised teemad
- > Jätkusuutlikkuse strateegia
- > Juhtimine
- > Töötajad
- > Vastutustundlik juhtimine
- > Kestliku arengu eesmärgid
- > Huvipoolte kaasatus
- > Kliendikesksus
- > Keskkond
- > Taksonoomia

Harju Elekter peab oluliseks panustada jätkusuutliku ühiskonna, äri-, elu- ja looduskeskkonna loomisesse ning mõistab, et see aitab pikas perspektiivis kaasa kontserni elujõulisusele.

Jätkusuutlikkusega arvestamine tähendab Harju Elektri jaoks vastutustundlikkust keskkonna-, sotsiaalse mõju ja juhtimise teemades (nn ESG vaade – *Environmental, Social, Governance*).

Meie jätkusuutlikkuse püüdlusi mõjutavad ülemaailmsed eesmärgid kliimasoojenemise pidurdamisel (näiteks Pariisi kliimakokkulepe ja Euroopa Roheline Kokkulepe) ning rohepööre. Seetõttu jälgime, et ettevõtete tegevus oleks järjest tõhusam, keskkonnasõbralikum ja seotud uute innovatiivsete tehnoloogiate rakendamisega.

Ühtlasi panustab kontserni põhitegevusala ühiskonna jätkusuutlikkuse arengusse, toetades laiaulatuslikku elektrifitseerimist elektriseadmetega, mis aitab kaasa kliimaeesmärkide täitmisele. Ühest küljest võimaldavad võrku ühendatud elektrijaotusseadmed asendada keskkonna jaoks ebasõbralikud viisid energia saamiseks, teisest küljest on vaja välja vahetada vanad seadmed uute keskkonnasõbralikumate vastu. Kuigi Harju Elekter ei saa tagada, et toodetud lahendustes edastatakse ainult rohelist energiat, siis tänu üleilmsele püüdlusele ja nõudlusele liigub trend selles suunas, et elektrivõrk kindlustaks üha keskkonnasõbralikumalt toodetud elektri kättesaadavuse.

Lisaks põhitegevusalale toetab Harju Elekter jätkusuutlikku arengut muude tegevusalade kaudu. Kinnisvara segmendis on eesmärgiks rajada nii enda kui klientide tarbeks energiatõhusaid hooneid. Samuti panustab kontsern taastuenergia tootmisvõimsuse suurendamisesse päikeseparkide rajamisega.

Harju Elektri olulised teemad

Oleme defineerinud Harju Elektri olulised teemad (*Materiality Topics*). Analüüsisime missugust positiivset ja/või negatiivset mõju (majanduslik, keskkonna ja sotsiaalne vaade) avaldab organisatsioon nendele teemadele ning missugust mõju avaldavad need teemad Harju Elektrile. Samuti võtsime arvesse sisemiste ja väliste huvipoolte jaoks olulisi teemasid, mis mõjutavad nende otsuste langetamist. Analüüsi eesmärgiks oli tagada, et ettevõtte on fookuseerinud oma ressursid ja tegevused teemadele, millele avalduv mõju on kõige suurem ning mis on meie huvipooltele kõige olulisem.

Sisemise huvipoolte vaate saamiseks palusime Harju Elektri tootmisettevõtete juhtrühmadel, AS-i Harju Elekter Group laiendatud juhtrühmal ja nõukogul vastata sellele tarbeks loodud küsimustikule. Väliste huvipoolte (võtmetarnijad ja -kliendid) analüüsis võtsime arvesse nende enda olulisi teemasid, dialooge huvipooltega jätkusuutlikkuse teemadel ning nende ootusi Harju Elektrile. Samuti pidasime prioriteetide valikul silmas tähtsaid sektoripõhiseid teemasid, tulevasi direktiive ning peamiste huvipoolte ootusi (vt „[Huvipoolte ootused ja vajadused](#)“).

Harju Elektri olulised teemad on kontserni ettevõtete strateegilise ja operatiivse juhtimise osad, mida arvestatakse juhtimisotsustes aluspõhimõtetenä. Seetõttu kajastab ka kontserni 2023. aasta aruanne ülevaadet kõigist nendest teemadest. Jätkusuutlikkuse fookusteemade olulisi aspekte kajastatakse lähtuvalt rahvusvahelisest jätkusuutlikkuse aruandluse raamistikust, GRI standardist, mille sisukord on leitav aruande viimastel lehtedel.

Harju Elektri olulised teemad on järgmised:

- KLIENDIKESKSUS
- TÖÖTAJATE OHUTUS
- VASTUTUSTUNDLIK JUHTIMINE
- TÖÖTAJATE HEAOLU
- KÜBERTURVALISUS NING ANDMEKAITSE
- KESKKONNAJUHTIMINE
- JÄTKUSUUTLIK TARNEAHEL
- KASVUHOONEGAASIDE JALAJÄLG
- ÜHISKONDLIK OSALUS

Kestliku arengu eesmärgid

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) Peaassamblee võttis 2015. aastal vastu säästva arengu eesmärgid (SDG-d), mille siht on luua kogukonna, keskkonnakaitse ja kaasava majanduskasvu kaudu jätkusuutlik ühiskond kogu maailmas. Oleme Harju Elektris hinnanud kõige suurema mõjukohaga SDG-deks 7, 8, 12 ja 13. Teised SDG-d, mida toetame, kuid mille mõju on väiksem,

on 3, 4, 5, 9, 16 ja 17. Prioritiseerimise protsessis võtsime aluseks mõjude hindamise, oluliste teemade analüüsi ning sisemiste ja väliste huvipoolte vaate. Keskendusime meie ettevõtte jaoks kõige olulisematele säästva arengu eesmärkidele, mille põhjal seadsime Harju Elektri jätkusuutlikkuse eesmärgid ja tegevuskavad.

Oleme Harju Elektris hinnanud kõige suurema mõjukohaga SDG-deks 7, 8, 12 ja 13.

KESTLIKU ARENGU EESMÄRK (SDG)	SDG ALAMEESMÄRK	KUIDAS HARJU ELEKTRIS PANUSTAME EESMÄRKI?
 <p>SDG 3. Tagada kõigile hea tervis ja heaolu kogu elukaare jooksul</p>	<p>3.4 Vähendada ennetustegevuse ja ravimise abil 2030. aastaks kolmandiku võrra mittenakkavatest haigustest tingitud enneaegsete surmade arvu ning edendada vaimset tervist ja heaolu.</p> <p>3.8 Tagada kõikidele inimestele üldine arstiabi. Sealhulgas kaitse finantsriskide eest, juurdepääsu kvaliteetsetele elementaarsetele tervishoiuteenustele ning ohututele, tõhusatele, kvaliteetsetele ja taskukohastele ravimitele ja vaktsiinidele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Meie jaoks on oluline luua töökeskond, kus meie töötajad ja koostööpartnerid tunnevad ennast ohutult. • Pakume erinevaid toetusi, et edendada oma töötajate tervist.
 <p>SDG 4. Tagada kõikidele kaasav ja kvaliteetne haridus ning toetada elukestvat õpet</p>	<p>4.4 Suurendada 2030. aastaks oluliselt noorukite ja täiskasvanute arvu, kellel on tööhõives osalemiseks, inimväärse töö leidmiseks ja ettevõtlusega tegelemiseks vajalikud oskused, sealhulgas tehnilised ja kutseoskused.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Panustame oma töötajate arendamisse sise- ja väliskoolitustega.
 <p>SDG 5. Saavutada sooline võrdsuslikkus ning võimendada kõiki naisi ja tütarlapsi</p>	<p>5.1 Lõpetada kõikjal naiste ja tütarlaste diskrimineerimine mis tahes kujul.</p> <p>5.5 Tagada, et naistel on võrdsed võimalused täielikult ja tõhusalt osaleda poliitikat, majandust ja avalikku elu käsitlevate otsuste tegemises kõikidel tasanditel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Otsustes lähtume käitumiskoodeksist. Pakume kõikidele töötajatele võrdsed võimalusi sõltumata töötaja soost.
 <p>SDG 7. Tagada kõigile taskukohane, kindel, kestlik ja kaasaegne energia</p>	<p>7.1 Tagada 2030. aastaks taskukohane, usaldusväärne, säästev ja kaasaegne energia kõigile.</p> <p>7.2 Suurendada 2030. aastaks oluliselt taastuvenergia osakaalu ülemaailmselt toodetavas energias.</p> <p>7.3 Kahekordistada 2030. aastaks energiatõhususe määra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pakume erinevaid lahendusi taastuvenergia allikate ühendamiseks olemasoleva toimiva elektritaristuga. • Panustame taastuvenergia tootmisvõimsuse suurendamisesse päikeseparkide rajamisega.

KESTLIKU ARENGU EESMÄRK (SDG)	SDG ALAMEESMÄRK	KUIDAS HARJU ELEKTRIS PANUSTAME EESMÄRKI?
 <p>SDG 8. Toetada kaasavat ja säästvat majandusarengut ja tööhõivet ning tagada kõigile inimväärne töö</p>	<p>8.3 Propageerida arengule suunatud tegevuspoliitikaid. Toetada viljakaid tegevusi, inimväärsete töökohtade loomist, ettevõtlust, loovust ja innovatsiooni ning ergutada mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist, tehes muu hulgas kättesaadavamaks finantsteenused.</p> <p>8.4 Muuta kogu maailmas ressursside kasutamine tarbimises ja tootmises 2030. aastaks järkjärgult tõhusamaks ning püüda selle poole, et kooskõlas säästva tarbimise ja tootmise programmide kümneaastase raamistikuga siduda majanduskasv lahti keskonnaseisundi halvenemisest, kusjuures arenenud riigid peavad olema siin teenäitajaks.</p> <p>8.5 Saavutada 2030. aastaks kõikide naiste ja tütarlaste, sealhulgas noorte ja puudega inimeste täielik ja viljakas tööhõive ning tagada neile inimväärne ja võrdne tasu võrdse töö eest.</p> <p>8.8 Kaitsta töötajate õigusi ning toetada ohutute ja turvaliste töötingimuste loomist kõikidele töötajatele, sealhulgas võõrtöötajatele, eelkõige naistele, ja ebakindlates töösuhetes olevatele töötajatele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Peame oluliseks tagada oma töötajatele ja partneritele ohutu töökeskkond ning piisavad töötingimused. • Meie äril on positiivne majanduslik mõju tööhõive kaudu.
 <p>SDG 9. Ehitada kohanev ja vastupidav taristu ning toetada kestlikku tööstuse arengut ja edendada innovatsiooni</p>	<p>9.2 Toetada kaasavat ja säästvat industrialiseerimist ning suurendada 2030. aastaks oluliselt tööstuse osakaalu tööhõives ja sisemajanduse kogutoodangus, võttes arvesse kohalikku olukorda.</p> <p>9.4 Uuendada 2030. aastaks taristut ja moderniseerida tööstusharud, et need oleksid jätkusuutlikud. Selleks tõhustada ressursside kasutamist ja võtta kasutusele puhtad ja keskkonnohutud tehnoloogiad ja tööstusprotsessid, vastavalt riikide suutlikkusele.</p> <p>9.5 Intensiivistada teadusuuringuid, suurendada tööstussektori tehnoloogilist suutlikkust kõikides riikides, eelkõige arenguriikides. Ergutada innovatsiooni ja suurendada 2030. aastaks oluliselt teadusuuringute ja arendustegevusega tegelevate töötajate arvu miljoni elaniku kohta ning avaliku ja erasektori kulutusi teadusuuringutele ja arendustegevusele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Panustame jätkusuutlike lahenduste tootestamisse ning süsiniku jalajälje vähendamisse läbi innovatsiooni ja digitaliseerimise.
 <p>SDG 12. Tagada säästvad tarbimis- ja tootmisviisid</p>	<p>12.2 Saavutada 2030. aastaks loodusvarade säästev majandamine ja tõhus kasutamine.</p> <p>12.4 Saavutada 2020. aastaks kemikaalide ja kõikide jäätmete keskkonnohutu käitlemine kogu nende elutsükli jooksul. Vähendada oluliselt nende sattumist õhku, vette ja pinnasesse, et viia miinimumini nende negatiivne mõju inimtervisele ja keskkonnale.</p> <p>12.5 Vähendada 2030. aastaks vältimise, vähendamise, ringlussevõtu ja taaskasutamisega oluliselt jäätmete teket.</p> <p>12.6 Stimuleerida ettevõtteid (eelkõige suureettevõtteid ja rahvusvahelisi kontserne) tegutsema säästvalt ning lisama säästmist käsitlev teave oma aruannetesse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutame ressursse vastutustundlikult ning rakendame toote elutsükli vaates ringmajanduse printsiipi. • Oleme pühendunud jäätmete vähendamisse ning ringlusevõtu suurendamisse. • Tagame, et kemikaale ja ohtlikke materjale käideldakse, hoiustatakse ja kõrvaldatakse keskkondlikult ohutul viisil.

KESTLIKU ARENGU EESMÄRK (SDG)	SDG ALAMEESMÄRK	KUIDAS HARJU ELEKTRIS PANUSTAME EESMÄRKI?
 <p>SDG 13. Tegutseda kiirelt ja otsustavalt kliimamuutuste ja nende mõjuga võitlemiseks</p>	<p>13.2 Lülitada kliimamuutustega võitlemise meetmed riiklikesse tegevuspoliitikatesse, tegevuskavadesse ja planeerimisse.</p> <p>13.3 Täiustada haridust, teadlikkuse suurendamist ning inimeste ja asutuste suutlikkust kliimamuutuste leevendamise, nendega kohanemise, nende mõjude vähendamise ja nende eest varase hoiatamise valdkonnas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Meie eesmärgiks on vähendada emissioone oma tarneahelas ning tõsta oma töötajate keskkonnaalast teadlikkust ning kompetentsi.
 <p>SDG 16. Kestliku arengu saavutamiseks toetada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi, tagada kõigile õiguskaitse ning luua kõigil tasanditel tõhusad, vastutustundlikud ja kaasavad institutsioonid</p>	<p>16.5 Vähendada oluliselt korruptsiooni ning altkäemaksude andmist ja võtmist mistahes vormis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lähtume oma tegevuses seadustest ja ettevõttes kehtestatud reeglitest. Tegeleme võimalike huvide konfliktidega ja väldime altkäemaksu, rahapesu ja korruptsiooni kõikidel tasanditel. Oleme seadnud kõrged standardid usaldusväarsusele, avatusele ja aususele ning peame oluliseks tagada töötajatele, klientidele, koostööpartneritele võimalus teavitada turvaliselt väärkäitumisest teavitamise kanali kaudu informatsioonist, mis viitab ebaseaduslikule või ebaeetilisele käitumisele.
 <p>SDG 17. Tugevdada kestliku arengu meetmete elluviimist ja elavdada üleilmset koostööd</p>	<p>17.16 Tugevdada säästva arengu ülemaailmset partnerlust, mida täiendab mitme sidusrühma vaheline partnerlus, mis koondab ja jagab teadmisi, tehnoloogilisi ja rahalisi vahendeid, et toetada säästva arengu eesmärke kõikides riikides, eelkõige arenguriikides.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Peame tähtsaks koostööd oluliste partneritega. Soovime luua dialoogi teiste vastutustundlike ja sarnaselt mõtleivate ettevõtetega, saada ise teadlikumaks ning anda rohkem ühiskonnale ja kogukonnale tagasi, et olla eeskujulik töandja oma töötajatele.

Foto: Kaia-Kristiina Kirikal

Jätkusuutlikkuse strateegia

Harju Elektri juhtkond kinnitas 2022. aastal tervele kontsernile jätkusuutlikkuse strateegia, mis keskendub neljale fookusteemale aastatel 2022–2026. Teemade valik põhineb olulisuse analüüsil ja kestliku arengu eesmärkidel. Fookusteemad, millele Harju Elektri jätkusuutlikkuse strateegia toetub, on kliendikesksus, töötajad, keskkond ning

vastutustundlik juhtimine. Näeme, et nendesse teemadesse saab Harju Elekter kõige rohkem panustada ning ühtlasi mõjutavad need ettevõtet kõige enam.

Fookusteemadele oleme määranud võtmenäitajad ning lühi- ja pikaajalisemad eesmärgid, mille täpse-

mad kirjeldused on välja toodud neile pühendatud peatükkides. Strateegia ajakohasust vaatame perioodiliselt üle ja uuendame vastavalt vajadusele. Eesmärgideta alateemasid plaanime täiendada 2024. aastal.

KOOSTÖÖS klientidega panustame kestlikku tulevikku

PÕHIFOOKUS

- Kvaliteet
- Kliendirahulolu

Loomes kestlikke elektriseadmeid **MÕELDES TULEVIKULE**

PÕHIFOOKUS

- Kasvuhoonegaaside jalajälg
- Taastuvenergia
- Ressursitõhusus
- Ringsus

Meie jätkusuutlikkuse põhimõtted

ARENG ja meie inimesed on Harju Elektri keskmes

PÕHIFOOKUS

- Töetervishoid ja -ohutus töökeskkonnas
- Töötajate areng
- Töötajate rahulolu
- Mitmekesisus ning õiglane kohtlemine

Meie **USALDUSVÄÄRSUS** on vastutustundliku juhtimise tulemus

PÕHIFOOKUS

- Sotsiaalsed standardid
- Väärkäitumisest teavitamine
- Jätkusuutlik tarneahel

Huvipoolte kaasatus

Huvipoolte ootused ja vajadused

Harju Elektri jaoks on oluline usaldusväärne koostöö oma huvirühmadega. Peamiste huvipooltena oleme kaardistanud kliendid, töötajad, aktsionärid, tarnijad, kohaliku võimu ja kogukonna ning reguleerivad ja järelevalveasutused. Need on valitud vastavalt sellele, kellele on kõige suurem mõju Harju Elektri tegevusele ning keda organisatsioon kõige rohkem ise mõjutab. Klientide, töötajate ja tarnijatega suhtleme igapäevaselt. Suhtes kohaliku võimu ja elanike, reguleerivate ja järelevalveasutustega tõstatatakse vastastikku teemasid vajadusest lähtuvalt. Koostöös haridusasutuste, erialaliitude ja vabaühendustega peetakse silmas, et tegevused looksid mõlemale poolele väärtust.

Tänu aktiivsele suhtlusele erinevate huvipooltega, mõistame nende vajadusi ja ootusi meie tegevusele jätkusuutlikkuse alal. Meie kaasamismeetodid hõlmavad kohtumisi ja arutelusid, suulisi ja kirjalikke küsitlusi ning pikaajalist koostööd. Harju Elekter jagab oma huvipoolte rohelist maailmavaadet, mis inspireerib kontserni töötajaid ja annab selge sõnumi aktsionäridele Harju Elekter kontserni jätkusuutlikkusest.

HUVIRÜHM	OLULISUS HARJU ELEKTRILE	HUVIRÜHMA OOTUS	PEAMISED TEGEVUSED
Kliendid	<ul style="list-style-type: none"> Äri aluseks 	<ul style="list-style-type: none"> Sobiva kvaliteediga tooted ja optimaalsed lahendused konkurentsivõimelise hinnaga Jätkusuutlike, energiatõhusate ja tehnoloogiliste lahenduste portfoolio elektrienergia jaotuseks Koostööaldis ja lahendustele orienteeritud kliendikeskne organisatsioonikultuur Terviklik väärtusahel Õigeaegne tarne Eetiline käitumine ja korruptsioonivastatus Hea maine usaldusväärse ettevõttena, kellega on lihtne äri ajada 	<ul style="list-style-type: none"> Tootmis- ja väärtusahela tõhustamine (alates kliendisuhetest läbi disaini kuni teostuseni) Investeeringud tootearendusse Kohalik vaade ja võtmekontode professionaalne haldamine Kliendisuhete arendamine koosolekute, koolituste, messide ja külastuste kaudu Tõhus projektijuhtimine projekteerimisest hankimiseni ja tootmise planeerimisest lõppkliendini jõudmiseni Käitumiskodeks ja rikkumistest teatamise süsteem Sertifitseerimine (ISO 9001, 14001, 45001, 27001) Börsil noteeritud ettevõtte Nasdaq Tallinna börsil
Töötajad	<ul style="list-style-type: none"> Terved, kompetentsed ja pühendunud töötajad on ettevõttel tõhusa toimimise ja rahulolevate klientide eelduseks Kriitiline ressurss äritegevuse järjepidevuse ja kasvu jaoks 	<ul style="list-style-type: none"> Tervist hoidev ja turvaline töökeskkond Karjääri ja individuaalse arengu võimalused Õiglane tunnustus ja tasu Õigeaegne tasustamine Õigeaegne ja selge kommunikatsioon strateegiate, eesmärkide, edu ja muutuste kohta Kaasav organisatsioonikultuur Usaldusväärne tööandja 	<ul style="list-style-type: none"> Töötervishoiu ja tööohutuse standardi ISO 45001 ning töökeskkonna ja ohutuse sisejuhtimissüsteemi põhimõtete järgimine Regulaarne töökeskkonna riskianalüüsi läbiviimine Töötajate uuring Arenguvestlused Koolitused Regulaarne tasustamissüsteemide ülevaatus Sisekommunikatsiooni parendamine Väärtuste programm
Tarnijad	<ul style="list-style-type: none"> Kliendi rahulolu suurendaja kvaliteedi, hinnakujunduse ja tarnevõime kaudu Jätkusuutlik tarneahela juhtimine 	<ul style="list-style-type: none"> Avatud, õiglane ja vastastikku kasulik partnerlus Selge nõudlus ja avatud suhtlus tarnijate valikul Jätkusuutlik tarneahela juhtimine Töötervishoiu ja ohutusstandardite järgimine Indekseeritud hinnad Ühispakkumiste väljatöötamine 	<ul style="list-style-type: none"> Tarnijasuhete juhtimine Tarnijatele käitumiskodeksi tutvustamine Riskitarnijate tuvastamine ja auditeerimine Tarnijate perioodiline hindamine Tarnija reklamatsioonide käsitlemine
Aktsionärid	<ul style="list-style-type: none"> Otsustajad üldkoosoleku kui ettevõtte kõrgeima juhtorgani kaudu 	<ul style="list-style-type: none"> Hea majanduslik käekäik ja kasvav aktsia hind Stabiilne dividend Kasv ja efektiivne toimimine Äristrateegia elluviimine Stabiilne ja jätkusuutlik ühingujuhtimine Riskijuhtimine Suurepärane maine 	<ul style="list-style-type: none"> Dividendipoliitika Lean protsesside juurutamine Harju Elekter Grupi strateegia elluviimine Käitumiskodeksi järgimine Järelevalve ja aruandlus Avatud ja aus suhtlemine huvirühmadega
Kohalik võim ja kogukond	<ul style="list-style-type: none"> Sotsiaalne vastutustundlikkus Mõju mainele Aitab kasvatada tööjõu järelkasvu 	<ul style="list-style-type: none"> Eetiline käitumine Usaldusväärne tööandja ja sotsiaalselt vastutustundlik ettevõtte Majanduslikud investeeringud kohaliku heaolu nimel Koostöö koolide, ülikoolide ja kohalike kogukondadega 	<ul style="list-style-type: none"> Üliõpilasprogrammid ja praktikavõimalused Sponsorprojektid Tegevus sotsiaalmeedias, koostöö kohalike ajalehtede ja ühendustega Insenerihariduse edendamine
Reguleerivad ja järelevalve-asutused	<ul style="list-style-type: none"> Mõju mainele ja äritegevusele Hindavad vastavust regulatsioonidele 	<ul style="list-style-type: none"> Seaduste ja määruste järgimine Keskonnajuhtimine ja vastavus Ohutusjuhtimine ja vastavus Läbipaistev raporteerimine 	<ul style="list-style-type: none"> Aruandlus ja teavitamine vastavalt nõuetele GRI nõuete järgimine aruandluses

Ühiskondlik osalus

Harju Elekter kontsern on aktiivne ja osavõtlik kogukonna liige ning toetab oma tegevusvaldkonnaga seotud sektori arengut ja inseneride järelkasvu riikides, kus asuvad ettevõtte äriüksused ja töötajad. Kontserni toetustegevuse eesmärk on olla püsiv partner ja seetõttu keskendub eelkõige pikaajaliste koostöösuhte loomisele ja arendamisele.

Harju Elektri sponsortegevuse põhisuundade järgi toetatakse eelkõige:

- haridust ja noorte tehnikahuvi;
- kohalikku noortesporti.

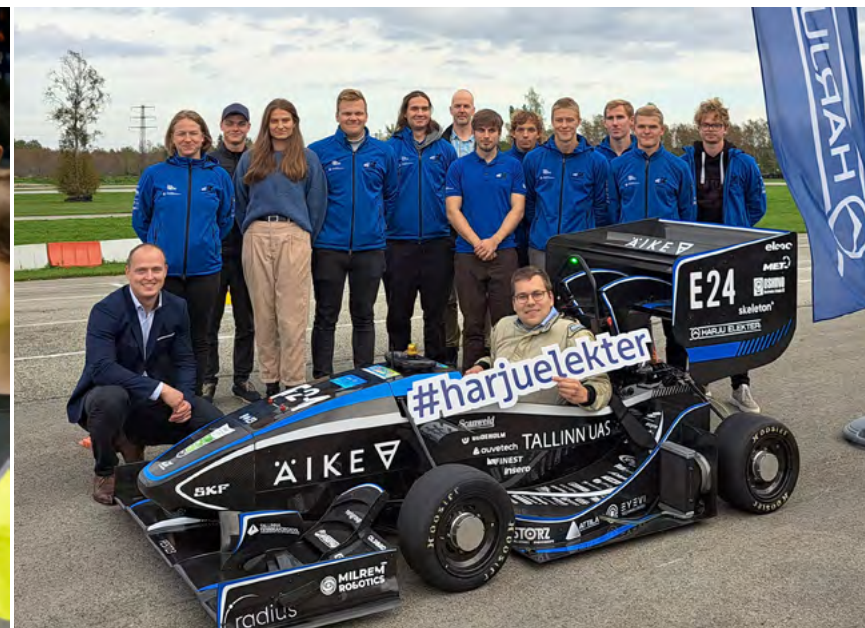
Hariduse ja noorte tehnikahuvi raames jätkab Harju Elekter koostööprojekte haridusasutustega, et arendada ja populariseerida inseneriharidust. Kohaliku noortespordi toetamiseks jätkab Harju Elekter Keila korv- ja jalgpalliklubide toetamist, sest ettevõtte väärtustab ajaloost ja peakontori asukohast tulenevalt oma panust Keila kogukonda.

Harju Elekter on 2016. aastast kuldsponsor tudengivormeli (Formula Student Team Tallinn) meeskonnale, mis koondab Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli tudengeid. Alates 2013. aastast on nad hoidnud rahvusvaheliselt kõrget taset elektrivormelite projekteerimises. Sportliku kuvandi kõrval on tegemist ka

haridusliku projektiga, mille eesmärk on tõsta hariduspraktika ja insenerihariduse kvaliteeti ning populariseerida tehnikateadusi. Uue eesmärgina on lisandunud keskkonnasäästlikkuse ja -teadlikkuse suurendamine ning elektromobiilsuse kompetentsi loomine Eestisse, kuna võisteldakse elektri jõul liikuvate saastevabade autodega.

Rohetiigri liikmed 2022. aastast.

Insenerihariduse toetamine

Harju Elekter annab TalTechi Arengufondi kaudu igal aastal bakalaureuse- või magistriõppe üliõpilastele omanimelisi stipendiume. Alates 2001. aastast on stipendiumiprogrammis osalenud 79 tudengit. 2023. aastal anti välja üks stipendium elektrotehnika ja mehhatroonika bakalaureusetaseme üliõpilasele ja üks tootearenduse ja tootmistehnika magistrandile.

Harju Elekter osaleb koostööprogrammides piirkondlike õppeasutustega. Võimalusel aidatakse tehnika- ja teaduslaborite sisustamisel ning

lühakse kaasa teadus- ja uurimisprojektides. Kontserni ettevõtetesse korraldatakse regulaarseid üliõpilaste õppekäike ning ettevõtete töötajad panustavad oma teadmiste ja kogemustega tehnoloogiasuunaliste õppekavade arendamisse. Eesti ettevõtetel on koostööprogrammid lisaks Tallinna Tehnikaülikoolile Tallinna Tööstushariduskeskuse, Tallinna Tehnikakõrgkooli, Tallinna Polütehnikumi ning Tallinna Ehituskooliga. Harju Elektri Soome ettevõttel on tihedad sidemed piirkonnas tegutsevate tehnika ja ametikõrgkoolidega: Satakunna ja Novia Ametikõrgkoolid, Tampere Tehniline Ülikool ja Turu Majanduskool.

Harju Elektri Leedu ettevõtte teeb pidevat koostööd piirkondliku Panevėžyze Elektrotehnika Kolledžiga ja Panevėžyze Kutseõppekeskusega, samuti Visaginasė Äri ja Tehnoloogia Kutseõppekeskusega ning Leedu Mereakadeemiaga.

Sektori areng

Kontsern peab oluliseks panustada ühiskonda kaerialiitide ja -organisatsioonide kaudu ning suunab teadmisi ja inimete ajaressurssi teemadesse, mis seisavad konkurentsivõime tugevdamise ning jätkusuutlike ja ohutute tootelahenduste eest. Organisatsioonide abil saame ajakohast informatsiooni, kaasa aidata tugeva ettevõtlus- ja majanduskeskkonna kujundamisele ning arvamust avaldada seaduse muudatustes. Erialaliitide liikmena saame oma valdkonna arengutes kaasa rääkida ja uute trendidega kursis olla. Harju Elekter on Eesti Masinatööstuse Liidu, Leedu Inseneritööstuste Liidu LINPRA, Soome Tehnoloogiatööstuse Liidu, Soome pakendite ümbertöötlemisturu RINKI ja teiste organisatsioonide liige.

Harju Elekter Leedu pälvis 2023. aasta lõpus Panevėžyze Kaubandus-Tööstus- ja Käsitöökojalt tänukirja uuendusliku ja jätkusuutliku tegevuse ning panuse eest linna arengusse. Harju Elekter on Leedus südameasjaks võtnud insenerihariduse propageerimise. Teeme laialdast koostööd erinevate haridusasutustega, sest usume, et noortele insenerielukutse tutvustamine läbi praktiliste projektide, on aluseks nende edasisele huvile selles valdkonnas professionaalselt areneda.

Aruandeaastal tegi Harju Elekter koostööd Riigikaitse Edendamise SA-ga, et abistada ja toetada Ukraina võitlejaid akujaamadega. Ukrainas kasutatakse neid seadmete laadimiseks, Starlinki terminalide toiteks ja meditsiiniliste seadmete kasutamise võimaldamiseks.

Juhtimine

2023. aastal avalikustasime Harju Elektri uuendatud käitumiskoodeksi. Samuti koostasime kontserni tasandil ühtsed kvaliteedi, keskkonna ja töötervishoiu ning tööohutuse juhtpõhimõtted, mille tutvustamine ettevõtete siseselt toimus 2023. aastal.

Harju Elektri juhtimissüsteem põhineb kvaliteedi-, keskkonna- ning töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteemi nõuetel.

Harju Elektri tüdarettevõtted on sertifitseeritud vastavalt ISO 9001:2015 standardile. Kõik tootmisettevõtted omavad ISO 14001:2015 sertifikaati. AS Harju Elekter, Harju Elekter UAB ja Telesilta Oy protsessid on sertifitseeritud vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse standardile ISO 45001:2018.

2017. aastast on Harju Elekter oma aruandluses järginud GRI (Globaalse Aruandlusalgatuse) põhimõtteid, mis aitavad organisatsioonil rõhuda jätkusuutlikkuse olulisusele ning tagada hea ESG-alane kommunikatsioon oma huvipooltele.

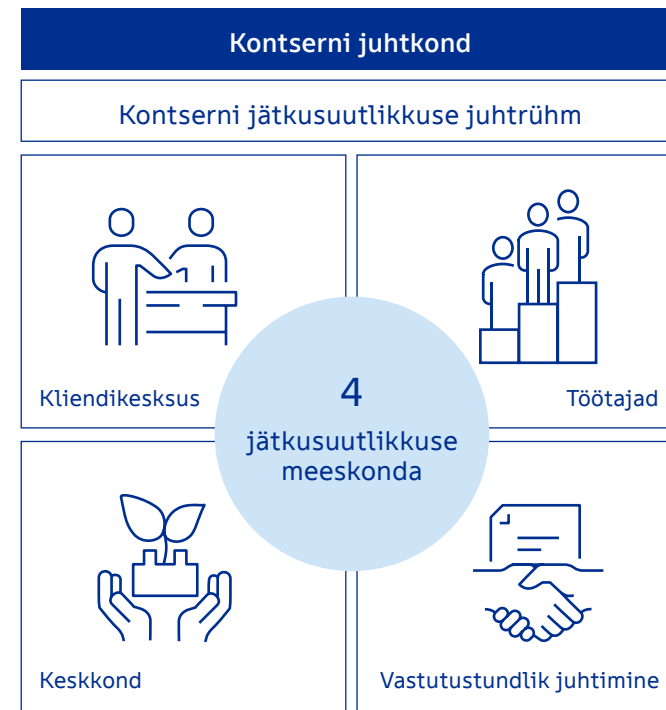
Jätkusuutlikkuse juhtimise struktuur

Harju Elektris on kontserniüleste jätkusuutlikkuse teemade juhtimiseks loodud jätkusuutlikkuse juhi ametikoht, jätkusuutlikkuse juhtrühm ja neli meeskonda. Loodud meeskonnad vastavad strateegia fookusteemadele, milleks on kliendikeskus, töötajad, keskkond ja vastutustundlik juhtimine.

Jätkusuutlikkuse juhtrühm vastutab organisatsiooni oluliste teemade ajakohastamise, Harju Elektri jätkusuutlikkuse strateegia loomise ning võtmenäitajate ja eesmärkide seadmise eest.

Samuti on juhtrühma roll tagada eesmärkide täitmine ning ettevõtte vastavus ESG-ga seonduvate määruste ja õigusaktidega. Jätkusuutlikkuse juhtrühma eestvedaja on kontserni jätkusuutlikkuse juht, kes allub otse juhatuse esimehele.

Jätkusuutlikkuse meeskonnad vastutavad jätkusuutlikkuse strateegia elluviimise ja üksikasjalike tegevuskavade koostamise eest kõigis tüdarettevõtetes ning alluvad otse jätkusuutlikkuse juhtrühmale.

Kontserni juhtkond vastutab juhtpõhimõtete kinnitamise ja riskijuhtimise eest. Ühtlasi kinnitab juhtkond jätkusuutlikkuse strateegia ning jälgib selle elluviimist, saades perioodiliselt juhtrühmalt ülevaate strateegia rakendamise seisuga.

Küberturvalisus

Harju Elekter kontserni jaoks oli küberturvalisus 2023. aastal ja on ka edaspidi üks prioriteetidest äritegevuse järjepidevuse tagamiseks. Kübermaailma järjest tõsisemate ohtude tõttu panime kontsernis tugevalt rõhku ennetustegevustele, et kaitsta äriprotsesse aja- ja ressursimahukate küberrünnete tagajärgede eest.

2023. aasta tegevused kontserni küberturvalisuse edendamiseks:

- Töötajate teadlikkuse tõstmine kübermaailma ohtudest ja nendega toimetulemisest on oluline samm turvalisema küberkeskkonna tagamiseks. Sellest tulenevalt tehti sarnaselt eelmisele paarile aastale kontserni ettevõtetes küberhügieeni koolitus, et töötajatel oleks ülevaade ning teadmised, kuidas turvaliselt kübermaailmas tegutseda.
- Turvalisema IT taristu tagamiseks tehti jätkuvalt olulisi investeeringuid, mille puhul juurutati ka uusi tehnoloogilisi lahendusi.
- Andmete säilimise paremaks tagamiseks parendati kasutuses olevaid varunduslahendusi.

Riskijuhtimine

Harju Elektris vastutab kontserni juhtkond, et riskijuhtimine oleks strateegilise ja operatiivse juhtimise üks osa. Riskijuhtimise tegevuste ja protsessi toimivuse üle teevad järelevalvet auditikomitee ning grupi siseaudiitor.

Identifitseerime, juhime ning vähendame riskide mõju kontserni ettevõtetes, et saavutada finants- ja tegevuseesmärgid ning hoida ära mittesoovitud sündmused.

Riskianalüüsi raamistiku riskitaseme skoori moodustab mõju tõsidus ning tõenäosus, millal risk võib realiseeruda. Riskitaseme ja tegevuste ülevaatus toimub perioodiliselt juhtkonna koosolekutel, et õigeaegselt ennetada riske maandamismeetmete abil.

Riskianalüüsi protsessi uuendasime 2022. aasta lõpus ning lisaks finantsriskidele arvestasime sotsiaalseid, keskkonnaalaseid ning juhtimise riske.

Keskkonnariskide vaates mõjutavad kontserni kõige rohkem rahvusvahelised ja Euroopa Liidu nõuded (nt CSRD – *Corporate Sustainability Reporting Directive*, EU taksonoomia, Pariisi kliimakokkulepe ja Euroopa Roheline Kokkulepe). Näeme, et nimetatud regulatsioonid pikas perspektiivis mõjutavad ettevõtte konkurentsivõimet ning seetõttu panustame nõuete täitmisesse ja läbipaistvasse raporteerimisse.

Töötajatega seonduvatest riskidest mõjutavad ettevõtet kõige rohkem töötajate kõrged ootused töötingimustele (sh paindlikkus, areng, palk), mis raskendavad värbamisprotsessi ning suurendavad

vabatahtlikku volavust. Riski maandamiseks oleme kontsernis loonud töötajatele läbipaistva tasustamissüsteemiga motivatsioonipaketi ning kaasaegsed töötingimused.

Tööohutuse vaates jälgime töötervishoiu ning tööohutuse juhtpõhimõtteid. Ärietiika riskide maandamiseks uuendasime 2023. aastal Harju Elektri käitumiskoodeksit ning viisime kontserni töötajate seas läbi käitumiskoodeksi koolituse. 2024. aastal tutvustame põhimõtteid ka oma võtmetarnijatele.

Küberturvalisuse riskide maandamiseks on fookuses pidevad ennetus- ja koolitustegevused.

Kontserni finantsriskide kohta saab põhjaliku ülevaate aastaaruande raamatupidamise osast, peatükist "[Finantsriskide juhtimine](#)".

Harju Elektri riskid jagunevad järgmistesse alamgruppidesse:

- KESKKOND
- TÖÖTAJAD
- ÄRIEETIKA
- REGULATSIOONID NING ÕIGUSAKTID
- INFOTEHNOLOOGIA
- HÄDAOLUKORRAD
- TARNEAHEL
- FINANTSRISKID
- ETTEVÕTTE JUHTIMINE

KOOSTÖÖS klientidega panustame kestlikku tulevikku

Pakume konkurentsivõimelisi ja ressursitõhusaid elektri jaotuslahendusi. Maksimaalselt kestlike ja tulevikukindlate lahenduste pakkumiseks kasutame nüüdisaegseid tehnoloogiaid ja kaasame oma mitmekesisist oskuste pagasit. Täidame alati oma lubadused ja ei tee kvaliteedis järeleandmisi. Meie eesmärk on olla oma partnerite jaoks esimene valik jätkusuutliku ja turvalise tuleviku ehitamisel.

7
TASKUKOHANE JA
PUHAS ENERGIA

8
INIMVÄÄRNE TÖÖ JA
MAJANDUSKASV

9
TÖÖSTUS, INNOVATSIOON
JA TARISTU

Harju Elektri kandvaks alustalaks on meie kliendid, kellele pakume jätkusuutlikke lahendusi elektrienergia jaotuseks ja juhtimiseks.

Meie eesmärk on luua ning hoida kestvaid ning jätkusuutlikke kliendisuhteid, mis täidaksid mõlema poole huve. Lähtuvalt Harju Elektri põhiväärtustest peame klientide vaates oluliseks konkurentsivõimelisust, innovatsiooni, kvaliteeti ning kliendiusaldust. Kõik need elemendid on omavahel seotud ning neid käsitletakse ühe tervikuna.

Harju Elekter pakub klientidele optimaalseid ja jätkusuutlikke lahendusi üha keerulisemas

energeetikamaailmas. Rohepööre, energia defitsiit, hajutatud elektrienergia väiketootmine ning liikuvad koormused (elektromobiilsus) lisavad päevast päeva täiendavaid väljakutseid võrkude stabiilsuse tagamisel. Uueks väljakutseks on energia tarbimise ja tootmise tasakaalustamine ning keskkonda koormavate fossiilsete kütuste asendamine keskkonnasõbralikumatega. Selle nimel teeme klientidega tihedat koostööd alates otsustus- ning tellimisprotsessist kuni seadmete eluea lõpuni. Vajadusel loome üheskoos uusi lahendusi, mis vastaksid kliendivajadustele ning kehtivate regulatsioonide nõuetele.

Klienti fookusesse seades oleme koondanud Harju Elektri müügi- ja tootejuhtimise ühte tervet kontserni

hõlmavasse üksusesse, et omada terviklikku ülevaadet turu vajadustest ning erinevatest tehnilistest võimalustest. Selle pinnalt saame pakkuda klientidele sobilikke ja konkurentsivõimelisi lahendusi. Valdav osa elektriseadmetest on pika elueaga ning toodete ja lahenduste juures tuleb arvestada kogu elukaarega. Seetõttu oleme tooteid arendades loonud võimalusi neid aja jooksul täiendada ning kasutanud seadmeid ja materjale, mille tootjad on juba tõestanud oma jätkusuutlikkust.

Klientide paremaks teenindamiseks, konkurentsivõime suurendamiseks ja tõhusamaks tootmiseks on loodud kontserniülene tootmisjuhtimise funktsioon, mis keskendub *lean*-kontseptsioonile üleminekule erinevates tootmisüksustes.

PEAMINE FOKUS	Võtmenäitaja	Eesmärk	Tulemused 2023. aasta seisuga	Järgmised plaanid
KVALITEET	Tarnekindlus	> 90%	67%	Ühiste tarnekindluse jälgimise printsiipide seadmine (2024)
	Halva kvaliteedi kulu (COPQ – Cost of Poor Quality)	<0,1%	0,11% (Registreeritud reklamatsiooni kulud)	Ühiste COPQ jälgimise printsiipide seadmine (2024)
KLIENDIRAHULOLU	Kliendirahulolu (NPS - Net Promoter Score)	> 80	60	Kvartaalse tagasiside küsimise korra sisseseadmine (2024)

Kvaliteet ja tooteohutus

Harju Elektri üheks oluliseks kvaliteedi näitajaks on tarnekindlus, mis on viimastel aastatel olnud meie kõige suuremaks väljakutseks. Tõrked tarneahelates on küll vähenenud, aga tarneajad on endiselt kriisiaegsetel tasemetel. Kuigi tarneajad on esialgsetest lepetest pikemad, peame oluliseks klientidele pakkuda pidevat ülevaadet reaalsest tähtaegadest. See aitab neil oma töid ja tegevusi paremini planeerida ning tulla toime ühistes keerulistes tarneahelates. Tarnekindluse hoidmiseks

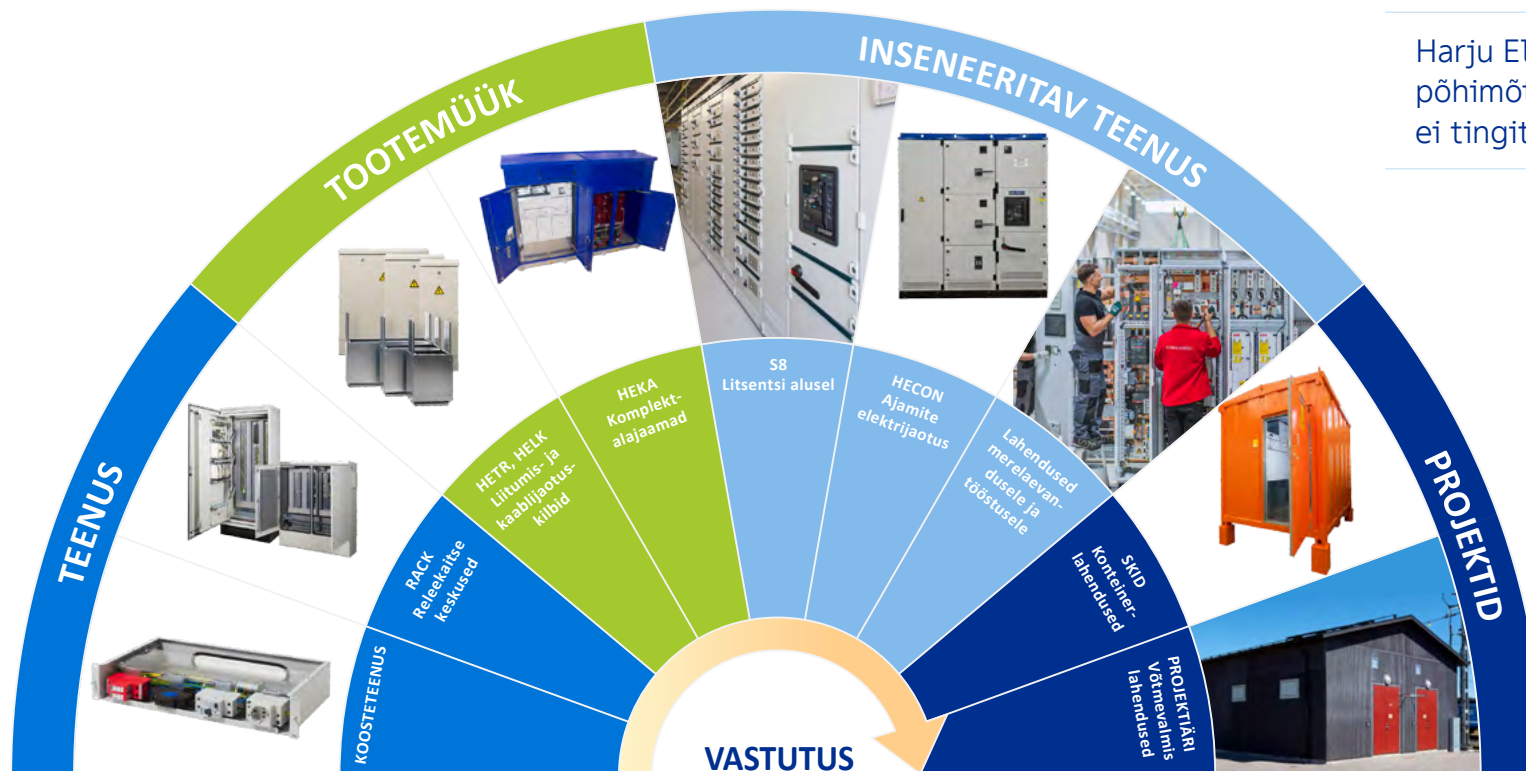
oleme suurendanud materjalide varusid, mis on aidanud osaliselt leevendada materjalide pikenenud tarneegade mõjusid.

Aruandeaastal jäi kontserni kõikidel ettevõtetel nõuetele vastavate toodete õigeaegne tarne vahemikku 56-100%. Kontserniülene keskmine näitaja oli 67% (2022: 69%). 2023. aasta tulemust on oluliselt mõjutanud Leedu tootmisüksuse jätkuv ülekoormus ning Soome tootmisüksuste raskused tarneahelas. Meie eesmärgiks on pakkuda klientidele

turvatumet ja rahulolu tagavat tarnekindlust ning teeme pingutusi selle näitaja tõstmiseks.

Harju Elektri tooteks on elektrifitseerimislahendused, mis hõlmavad jaotus- ja komplektalajaamu, kesk- ja madalpinge jaotusseadmeid, päikesepaneele ja inverteereid, elektriautode laadijaid, tehnilisi hooneid, aga ka releekaitse- ja juhtimissüsteeme ning sagedusmuundureid. Pakume klientidele ohutuid, töökindlaid, ning kestlikke seadmeid, mis on projekteeritud vastavalt kehtivatele normidele ning headele tavadele.

TOOTED LÄBI ÄRIMUDELI

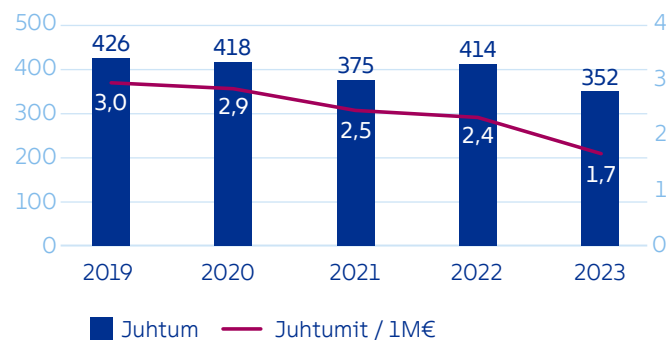
Harju Elektris lähtume põhimõttest, et kvaliteedis ei tingita.

Toote kvaliteedi tagamine tarneahelas jaotub 3 etappi: sisendmaterjalide kvaliteet, sisemine kvaliteet ning kliendi reklamatsioonid. Harju Elektri ettevõtetes on loodud protsessid ning rutiinid avastamiseks ning vältimaks vigu võimalikult protsessi alguses ning kõrvaldamaks need enne toote kliendini jõudmist. Selle tarbeks teostatakse kontrolli sisendmaterjalidele, tootmisele ja toodetele enne kauba väljastamist. Tihti toimuvad suuremate projektide puhul ühised kontrollid koos tellija esindajatega (FAT – *factory acceptance test*). Kui mõni mittevastavus avastatakse hiljem kliendi juures, siis käsitletakse kõiki reklamatsioone võimalikult kiiresti, et toote tehnilised omadused saaksid nõuetekohaselt taastatud.

Aruandeaastal oli vigade arv eelmise aastaga võrreldes väiksem, 1,7 (2022: 2,4) juhtumit 1 miljoni

Reklamatsioonid

eurose käibe kohta. Kliendini jõudnud juhtumite arv on vähenenud eelmise perioodiga võrreldes sujuvam tootmine ja jätkuv panustamine toodete lõppkontrolli.

Ühtse COPQ mõõdiku kujundamiseks ning andmete kättesaadavuse korraldamiseks oleme keskendunud vajalikele muudatusele: ERP süsteemi vahetus Eestis ning müügistatistika konsolideerimine. Täna võime hinnata, et reklamatsioonide käsitlemise kulu on püsunud stabiilne, jäädes alla 0,2% käibest. Aruandeperioodil oli see arvestuslikult 0,11% käibest (2022: 0,12%).

Kontserni ajaloos ei ole viimase paarikümne aasta jooksul teada juhtumeid, kus kontserni ettevõtetes oleks tekkinud tootmisviga, mis oleks tekitanud valmistoote kasutamise ajal eluohtliku olukorra. Kontsernil on sõlmitud tootevastutuskindlustuse lepingud võimalike kahjujuhtumite korvamiseks.

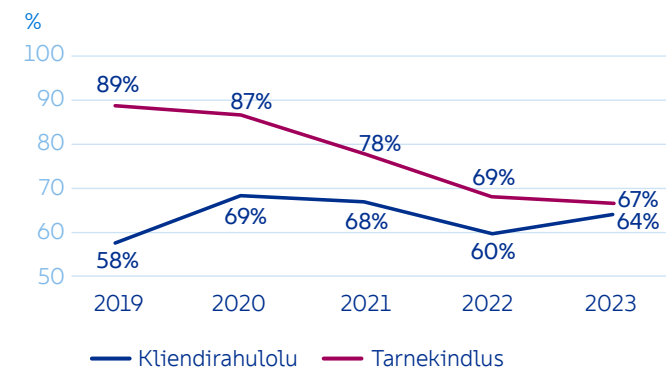
Kliendirahulolu

Harju Elektri jaoks on klientide tagasiside ja soovitude kogumine olulisel kohal. Kuigi kontserni ettevõtted kasutavad erinevaid meetodeid kliendi tagasiside kogumiseks ja analüüsiks, siis mõõdavad kõik üldist rahulolu, soovitusvalmidust ning toodete ja insenertehniliste lahenduste vastavust ootustele. Saadud tagasiside aitab kaardistada klientide üldist hoiakut ettevõtte suhtes, mõista põhjuseid ja teha järeldusi. Kõik kliendipöördumised registreeritakse,

analüüsitakse ning saadud kiitus ja kriitika võetakse täiendava tähelepanu alla. Võrreldes eelmise perioodiga on klientide rahulolu püsunud stabiilsena. Regulaarse küsitluse ulatus on 2023. aastal jõudnud kõigi klientideni väljaarvatud Rootsi, mis liitub küsitlusega 2024. aastal. Enim mõjutab klientide rahulolu asjakohane ja kiire klienditeenindus ning kokkulepitud ajal toimuvad tarded, mis annab võimaluse neil oma töid sobivalt ajastada.

Kontserni keskmine kliendirahulolu oli 60 punkti 100st. Sealhulgas tuleb arvestada, et aastani 2022 hõlmas küsitlus vaid Soome ja Eesti ettevõtete kliendibaasi. Eesmärgiks on saavutada keskmiseks kliendirahuloluks vähemalt 80.

Kliendirahulolu ja tarnekindlus

* Kliendirahulolu (NPS) trend hõlmas vaid Eesti ja Soome tootmisettevõtete kliendibaasi

ARENG ja meie inimesed on Harju Elektri keskmes

Harju Elektri prioriteet number üks on tervishoid ja meie inimeste ohutus töökohal. Väga oluline on ka töötajate professionaalne areng, mille toetamiseks rakendame õppiva organisatsiooni põhimõtteid. Toetame ja kujundame ettevõtte kultuuri, kus mitmekesisus ja kaasatus on ühed põhiväärtustest ja eduteguritest.

3 HEA TERVIS JA HEADU

4 KVALITEETNE HARIDUS

5 SOOLINE VÕRDIGUSLIKKUS

8 INIMVÄÄRNE TÖÖ JA MAJANDUSKASV

Harju Elektri personalistrateegia alusel on ettevõtte efektiivse ja tulemusliku tegutsemise peamiseks garantiiks inimesed oma teadmiste, oskuste, kogemuste ja motivatsiooniga. Meie töötajate areng liigub professionaalsuse, paindlikkuse, iseseisvuse ja kliendile orienteerituse suunas.

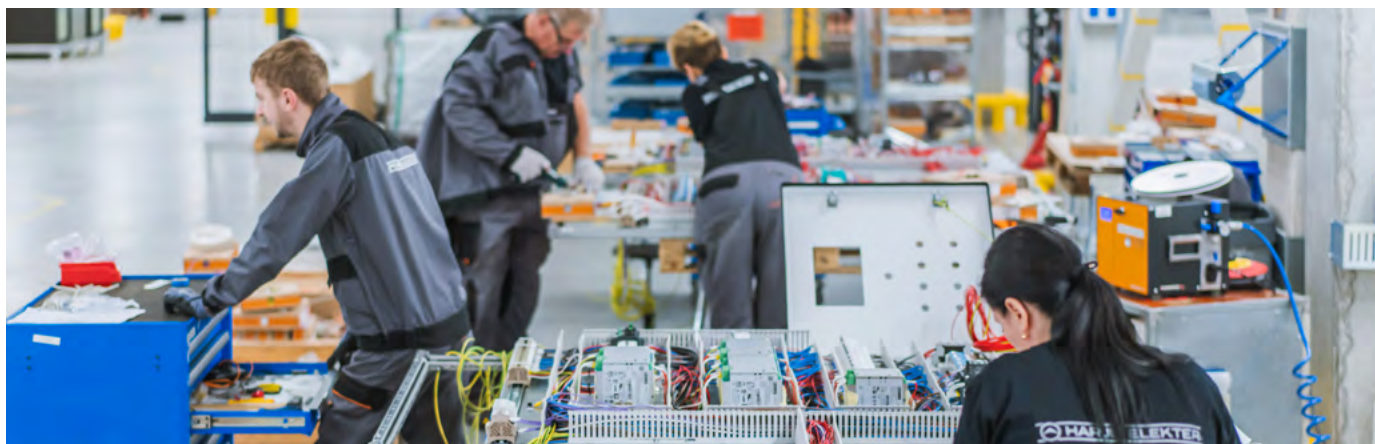
2022. aastal kinnitatud jätkusuutlikkuse strateegia järgi on üheks fookusteemaks töötajad ning prioriteediks töötajate tervis ja turvalisus. Lisaks toetatakse igati töötajate professionaalset arengut, õppivat organisatsioonikultuuri ning töötajate kaasamist ja võrdset kohtlemist.

PEAMINE FOKUS	Võtmenäitaja	Eesmärk	Tulemused 2023. aasta seisuga	Järgmised plaanid
TÖÖTERVISHOID JA -OHUTUS TÖÖKESKKONNAS	LTIFR (töövõimetustraumade sagedus)	< 3	14,8	<ul style="list-style-type: none"> Kontserniülese andmebaasi ja analüüsitööriista loomine (2024-2025). Eesmärk koondada OHS-tööriistad, juhendid, raporteerimise keskkond.
TÖÖTAJATE ARENG	% töötajaid, kes sai koolituse	100%	72% töötajatest osales koolitusel	<ul style="list-style-type: none"> Grupiüleised juhtide arendamise ja e-õppe programmid (2026) Juhtimispõhimõtete, väärtuspõhise käitumise ja juhtimise kontserniülene ühtlustamine (2024) Kontserniülese koostöövestluste süsteemi loomine (2024)
TÖÖTAJATE RAHULOLU	Rahulolu uuringu vastamise määr	> 80%	2023. aasta vastamismäär oli 67%	
	Töötajate rahulolu indeks	> 65	2023. aasta töötajate rahulolu indeks 59	
	Vabatahtlik voolavus	< 15%	20%	
MITMEKESISUS NING ÕIGLANE KOHTLEMINE	Töötajad vanusegruppide kohta	alla 30 aastased 24%, 30–49 aastased 52%, 50 aastased ja vanemad 24%	alla 30 aastased 23%, 30–49 aastased 54%, 50 aastased ja vanemad 23%	<ul style="list-style-type: none"> Palgalõhe analüüsi jaoks läbipaistva süsteemi loomine (2024)
	Palgalõhe	eesmärk määratlemisel	andmed puuduvad	

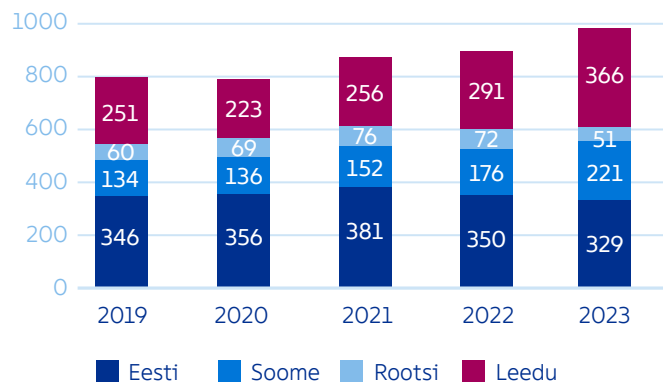
Töötajate statistika

Aruandeperioodi lõpu seisuga töötas Harju Elektris 967 inimest, mis on 78 töötajat enam kui aasta tagasi. Suurim töötajate juurdekasv oli Leedus seoses tellimuste mahu suurenemisega. 97% kõigist Harju Elektri töötajatest töötab täisajaga ning 95% tähtajatu töölepinguga.

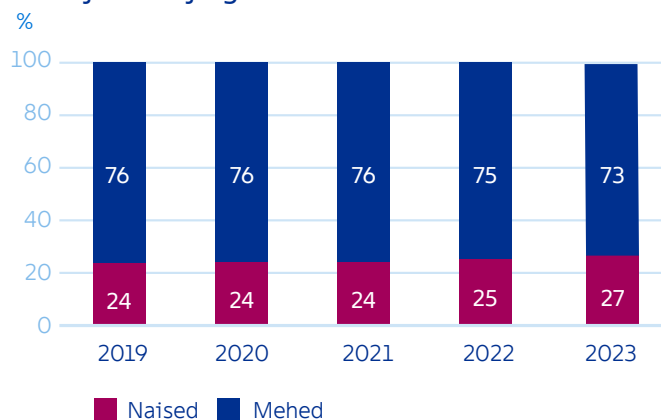
Kontserni töötajaskonna sooline jaotus on olnud viie aasta vaates suhteliselt stabiilne. Naiste väiksem osakaal, mis oli aruandeaastal 27% (2022: 25%) on seotud kontserni põhitegevuse eripäraga. Viieteistkümnest tippjuhust (nõukogu, juhatus ja tegevjuhid) kaks on naised.

Töötajate arv

Töötajad soo järgi

Töötajad	2022		2023	
	Kokku	Osakaal	Kokku	Osakaal
Töötajaid kokku	889		967	
sh juhatuse liikmed	10	1%	9	1%
sh administratiiv- ja insenertehniline personal	305	34%	326	34%
sh töölised	574	65%	632	65%
Tippjuhid (sh nõukogu ja juhatuse liikmed)	16		15	
sh Mehi	15	94%	13	87%
sh Naisi	1	6%	2	13%
sh 30-49 aastased	10	62%	10	67%
sh 50-aastased ja vanemad	6	38%	5	33%
Uued töötajad	253		307	
sh Mehi	187	74%	206	67%
sh Naisi	66	26%	101	33%
sh alla 30-aastased	103	40%	137	45%
sh 30-49 aastased	127	50%	143	46%
sh 50-aastased ja vanemad	23	10%	27	9%
Lahkunud töötajad	224		195	
sh Mehi	189	84%	132	68%
sh Naisi	35	16%	63	32%
sh alla 30-aastased	99	44%	80	41%
sh 30-49 aastased	94	42%	100	51%
sh 50-aastased ja vanemad	31	14%	15	8%

Töökeskond, -ohutus ja -tervishoid

Järgime Harju Elektris sisemisi töökeskonna ja -ohutuse juhtpõhimõtteid ning protsesse ning vastame kohalduvatele õigusaktidele ning muudele asjakohastele nõuetele. Kontserni kõik ettevõtted on tõstnud töetervishoiu ja -ohutuse juhtimise strateegilisele tasandile.

Turvalise ja ohutu töökeskonna tagamiseks viime ettevõtetes perioodiliselt läbi töökeskonna riskianalüüsi, mis hindab töökeskonna nõuetele-vastavust, võimalikke riske ja tegeleb töötajate tõstatatud murekohtadega. Töökeskonna riski-analüüs koosneb kolmest osast: töökoha ülevaatuses, mõõtmiste korraldamisest ja töötajatega vestlustest, mis võimaldab töötajate kaasamise.

Ohtude tuvastamiseks ja ennetamiseks teeme perioodilisi töökohtade ülevaatusi ja auditeid, reageerime muudatustele töökeskonnas ning kaardistame uute töökohtade loomisega töökeskonnast tulenevad ohud. Peame oluliseks dialoogi oma töötajatega ja julgustame neid teada andma potentsiaalsetest ohuolukordadest või riskidest. Analüüsi tulemuste põhjal koostame töökeskonna tegevusplaani, mille eesmärgiks on töötajatele ohutu ning tervisliku töökeskonna kujundamine.

Põhilisteks ohtudeks on Harju Elektri tootmisettevõtetes liikuvad tõstukid, raskuste käsitsi teisaldamine, teravad metallist komponendid, töövahendite kasutamine ebakorreksete töövõtetega ning elektrilöögi oht. Riskitaseme vähendamiseks ning ohtude kõrvaldamiseks kasutavad ettevõtted ohjemeetmete hierarhiat.

Ohtude likvideerimiseks oleme teinud muudatusi tootmisprotsessides ning ümberkorraldusi tehastes. Töötajatele, külalistele ja sõidukitele on loodud eraldi liikumisalad, paigaldatud nähtavad ohutusjuhised ning eraldatud isikukaitsevahendid. Ohutusalsed juhendamised ning kontrollringkäikudest saadud tähelepanekud aitavad ennetada tööõnnetusi.

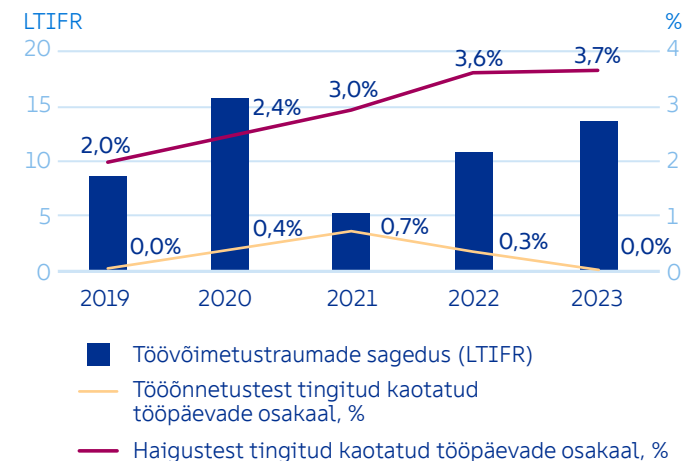
Töetervishoiu koostööpartneriga viime läbi töötajate tervisekontrolli vastavalt seaduses sätestatud ja töetervishoiuarsti määratud ajavahemiku järel. Teenusepakkuja kaardistab vaimse tervisega seotud riske ning koostab terviseauditi aruandeid soovitusetega töötajate tervise parandamiseks.

Harju Elektris on kasutusel töövõimetustraumade sageduse mõõdik miljoni töötunni kohta (LTIFR - *Lost Time Injury Frequency Rate*). LTIFR on tööõnnetuste, mille tervisekahjustuse tagajärjel töötajale on määratud töövõimetus, arvu suhe miljoni töötunni kohta. Eesmärgiks on hoida antud näitaja alla kolme. 2023. aasta LTIFR näitaja oli 14,8 (2022: 10,8).

Tööõnnetustest ei lõppenud ükski surmaga ning samuti ei registreeritud ühtegi kutsehaiguse juhtu. Kontserni ettevõtetes oli tööõnnetustest tingitud kaotatud tööpäevade osakaal keskmiselt <0,01% (2022: 0,3%) ja haigustest tingitud kaotatud tööpäevade osakaal keskmiselt 3,7% (2022: 3,6%).

Tööohutuskultuuri pidevaks edendamiseks ja eesmärkide saavutamiseks planeerime 2024. aastal grupiüleselt panustada arendustegevustesse töökeskonna ja -ohutuse valdkonnas.

Tööõnnetused ja kaotatud tööpäevad

Töötajate arendamine ja järelkasv

Kontserni personali arendustegevuse eesmärk on töötajate igakülgse arengu toetamine, meeskondade tugevdamine ning kogemuste jagamine. Harju Elektris soodustatakse töö kõrvalt täiendava hariduse ning töötajate pädevuse ja erialakutsete omandamist. Aastate võrdluses on näha, et kõrgharidusega töötajate osakaal on kontsernis tõusnud.

Usume, et töötajate kaasamine otsustusprotsessi on väga oluline selleks, et nad mõistaksid ettevõttes tehtavaid otsuseid ja oskaksid ettevõtet arengus toetada.

Töötajate ootuste ja tagasiside kogumiseks viiakse Harju Elektris iga-aastaselt läbi arenguveestlusi, mille käigus selgitatakse välja koolitusvajadus ning saadakse väärtuslikku tagasisidet ettevõtte ja juhtimise kohta. 2023. aastal toimusid arenguveestlused 57% (2022: 84%) administratiiv ja insenertehnilisel personalil ja 45% (2022: 57%) tootmistöötajatel. Järgmisel aastal ettevõttes parendatakse ja ühtlustatakse arenguveestluste läbiviimise kultuuri.

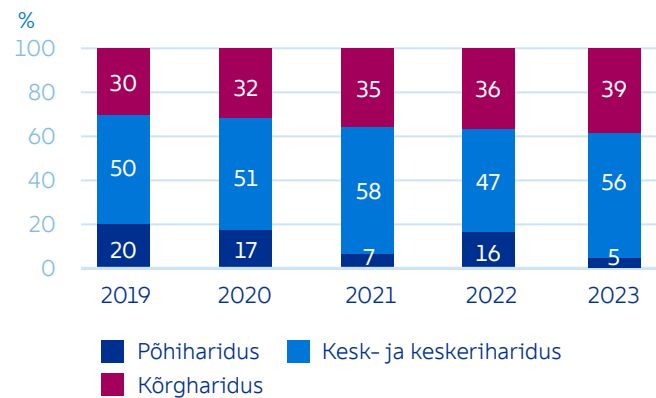
Aruandeaastal alustati väärtuspõhise juhtimise koolitustega kontserni kõikidele juhtimistasanditele, et toetada ettevõtte väärtuste viimist igapäevaellu. Palju lisandväärtust annavad parimate kogemuste jagamised ettevõtete vahel. 2024. aastal alustatakse

kontserniüleste juhtimispõhimõtete väljatöötamisega, et toetada juhtimiskvaliteedi parendamist ning ühtlustada inimeste juhtimise põhimõtteid. Kõikides kontserni ettevõtetes jätkatakse uute töötajate sisseelamiskoolituste ja -kavade arendamisega,

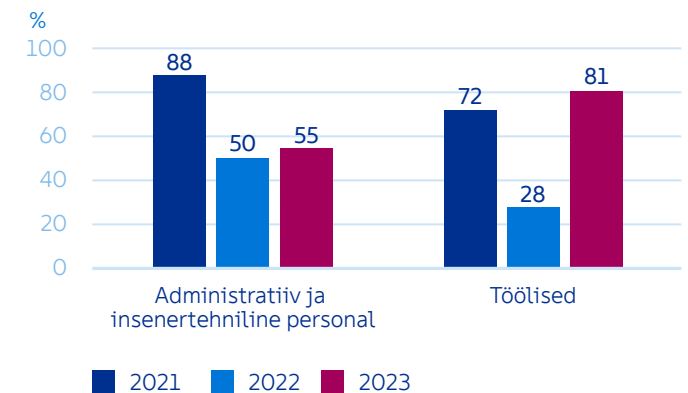
lisades sinna rohkem kontserniüleseid ja vastutus- tundliku ettevõtluse põhimõtteid.

Koolitusel osalenud töötajate osakaal on aruandeaastal tõusnud, seda eelkõige tootmistöötajate vaates.

Töötajate haridustase

Koolitustel osalenute osakaal

Eestis võeti 2023. aastal kasutusele spetsiaalne erialase väljaõppeprogramm uutele töötajatele. Lisaks viidi läbi laiaulatuslik *lean*-juhtimise koolitusprogramm, et rakendada tootmises uusi *lean*-filosoofia teoreetilisi teadmisi ja praktilisi meetodeid. Leedu koolitusakadeemias korraldati lisaks jätkuvatele inseneride koolitustele erinevaid kommunikatsiooni, ajajuhtimise ja eestvedamise programme.

2023. aastal parendasime kontserni ettevõtetes koolitustundide mõõtmise süsteemi, et saada parem ülevaade ettevõttesiseste ja -väliste koolituste osakaalust. Koolitusmahust 17% on toimunud sisekoolitustena ettevõtte enda spetsialistide toel. Oleme seadnud eesmärgiks sisekoolituste osakaalu suurendada, et kõikidel töötajatel oleks võimalus arendada oma teadmisi ja oskusi. 2023. aastal oli koolitustunde administratiiv- ja inseneritehnilisel personalil keskmiselt 12 tundi töötaja kohta ja tootmistöötajatel keskmiselt 7,5 tundi töötaja kohta.

Harju Elektri ettevõtetele edasipüüdlikest ja arenemissooviga inimestest järelkasvu loomiseks:

- korraldame noortele ekskursioone ja töövarjupäevi,
- osaleme tudengiüritustel,
- pakume praktilist töökogemust,
- oleme tudengitele abiks kursuse- ning lõputööde kirjutamisel, pakkudes võimalust kasutada kontserni ettevõtteid uurimisobjektina.

2023. aastal oli Harju Elektri kontserni ettevõtetes kokku praktikal 58 (2022: 21) õppurit ja tudengit. Enim praktikante, 38 õppurit, leidsid rakendust Soome ettevõttes.

Töötajate rahulolu ja motivatsioon

Töötajate tagasisidel on Harju Elektri organisatsiooni-kultuuris oluline roll. 2023. aastal viidi töötajate uuring läbi esimest korda ühtsetel alustel kontserni-ülesena. Kontsernis kokku oli osalejate määr 67% töötajatest ja töötajate rahulolu indeks 59 punkti 100-st. Edaspidi jätkame analoogse uuringu korraldamist igaaastaselt, et märgata uuringutulemustes trende.

Töötajate uuringu tulemused riikide lõikes 2023. aasta seisuga

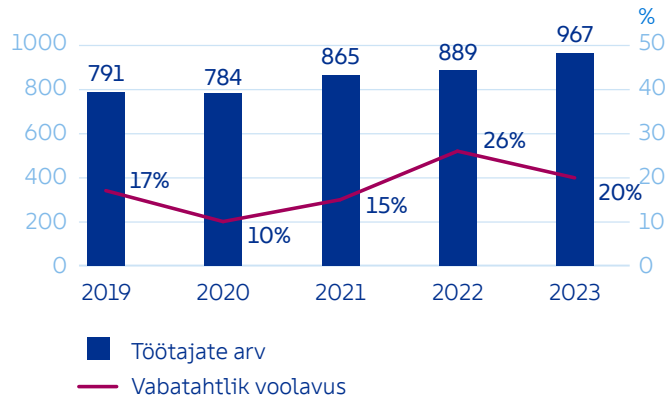
	Eesti	Soome	Rootsi	Leedu
Rahulolu indeks	63	56	55	57
Vastamismäär	81%	79%	76%	44%

2023. aastal oli tööjõu volavus Harju Elektri ettevõtetes vähenenud 20%-le (2022: 26%). Töötajate volavust mõjutas enim Leedu ettevõtte, kus on suur arv uusi töötajaid, kes lahkusid osaliselt liiga keeruliste tehniliste oskuste ootuse ja ebapiisava sisseelamise toetamise tõttu. Rootsi ettevõtte volavust mõjutas

tootmisüksuste asukoha muudatus. Oluline on edaspidi täpsemalt analüüsida vabatahtliku voolavuse põhjuseid ja eesmärk saada näitajat väiksemaks.

Töötajate voolavus

Tööandjana peame väga tähtsaks, et meie töötajate töö- ja eraelu oleks tasakaalus. Inimesed, kelle töö-ülesanded seda võimaldavad, töötavad kodukontoris kombineeritult kontoritööga. Lisaks töö- ja eraelu tasakaalule peame oluliseks tagada toetav vaimne ja füüsiline töökeskkond. Vaimse koormuse leevendamiseks korraldatakse erinevaid füüsilise liikumise väljakutseid. Traditsiooniks on saanud suvel toimuv kontserniülene käimismüüslus Harju Steps. Alates 2022. aastast pakutakse Eestis asuvate ettevõtete töötajatele tervisetootust, mille raames saavad nad valida sportimistoetuse või täiendava tervisekindlustuse vahel, vastavalt enda vajadustele. Lisaks on ettevõtetes sundasendite leevendamiseks tervisetoad koos massaažitoolidega ja muu toetava inventariga.

Ametikohal vajalikke teadmisi ja kogemusi ←

Töötaja pühendumist ja tulemusi ←

Vastutust ning juhtimistasandit ←

→ Töö mahtu ja intensiivsust

→ Olukorda tööjõuturul

Kontserni tasustamispehimõtete eesmärk on õiglase, motiveeriva, läbipaistva ja seadusega vastavuses oleva tasustamise korraldamine. Tasustamispoliitika laiem eesmärk on strateegia elluviimiseks vajaliku võimekuse, oskuste ja kogemustega töötajate värbamine, töötajate ja aktsionäride huvide ühildamine ning töötajate motiveerimine. Tasustamis-süsteemid koosnevad põhi- ja muutuvtasudest, hüvitistest ja töötajatele suunatud soodustustest.

Töötasu suuruse määramise otsus peab olema objektiivne. Eestis asuvas tootmisettevõttes võeti kasutusele uus, töötajate oskusi täpsemalt arvesse võttev töötasusüsteem. Enamus töötajatel on võimalus teenida tulemustasu, mis arvutatakse selgete ja läbipaistvate pehimõtete alusel.

Staažikatele töötajatele pakume täiendavaid soodustusi lisapuhkuse näol; riigikaitseliste õppuste ajaks säilitame osaliselt töötajate töötasu.

Parimal viisil töötajateni jõudmiseks, nende kaasamiseks, kuulamiseks ning avatud organisatsiooni-kultuuri loomiseks kasutame erinevaid võimalusi ja kanaleid. Harju Elektri ühtsuse suurendamiseks

on eesmärgiks luua kontserni kõiki ettevõtteid ja töötajaid kaasavaid programme. 2022. aastal võeti kasutusele kontserniülene siseveeb teabe liikumise hõlbustamiseks ja ühise infovälja loomiseks. Töötajate tunnustamist toetab Eestis siseveebi loodud rubriik „Kiida kolleegi“, mille kaudu on kõigil töötajatel võimalik märgata ja tunnustada oma kaastöötajaid. Lisaks valitakse ja tunnustatakse iga aasta lõpus Aasta Kolleegi ehk inimesi, kes on esindanud kõige paremini Harju Elektri väärtusi.

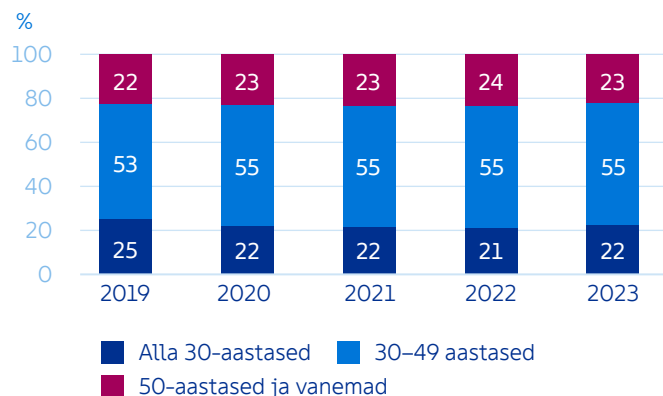

Mitmekesisus ja õiglane kohtlemine

Harju Elektris töötavad eri kultuuri-, hariduse, vanuse ja ametialase taustaga inimesed. Meie jaoks on oluline tagada, et kedagi ei diskrimineeritaks tema ea, soo, usu, päritolu, puude, perekonnaseisu või muude asjaolude tõttu. Kontserniüleses käitumiskoodeksis on selgelt sõnastatud põhimõtted töötajate inimõiguste, mitmekülgseuse, kaasamise ja mittediskrimineerimise kohta.

Töötajad vanuse järgi

Harju Elektri keskmine töötaja vanus on 39 aastat. Oleme eesmärgiks võtnud hoida töötajaskonda erinevates vanusegruppides, et ettevõtte jätkusuutlikkuse tagamiseks oleks olemas noorte järelkasv ja vanema generatsiooni kogemuste jagamine.

Ettevõtte kestlikku arengut aitab tagada mitmekesine ja laialdase kogemuste pagasiga töötajaskond. Enim, 67%, on kontsernis töötajad staažiga vähem kui 5 aastat, samas on 18% töötajatest staaži rohkem kui 10 aastat.

Harju Elektri edukas tulevik toetub pika staažiga oma ala professionaalide ning noorte tuleviku tipptegijate koostööle.

Oma personalipoliitikas lähtume kõigis värbamis- ja edutamisotsustes sooneutraalselt ja mittediskrimineerivalt võrdsetel alustel põhinevatest ja mõõdetavatest omadustest nagu haridus, oskused ja kogemused, ning vajaduse korral õigusaktidest tulenevatest nõuetest. Vabade töökohtade täitmiseks korraldatavad konkursid on avalikud, kuid neist teavitatakse ka ettevõttesiseselt. Julgustame oma töötajaid pidevalt arenema ja toetame töötajate meeskondadevahelist liikumist.

Harju Elekter aktsepteerib oma töötajate kuulumist ametiühingutesse. Ametiühingu kokkulepped on sõlmitud viies kontserni ettevõttes. Eestis tegutsevatel tootmisettevõtetel on konstruktiivne koostöö Keila Tööstusküla Ametiühinguga KETA. Aasta lõpus vaadati üle ja ajakohastati kollektiivlepingus olevad soodustuste- ja tasusüsteemid.

Kollektiivlepingus sätestatud kohustused ja hüved laienevad kõikidele töötajatele sõltumata ametiühingusse kuulumisest. Kontserni Leedu töötajad kuuluvad vabatahtlikkuse alusel kohalikku ametiühingusse ning Soome ja Rootsi töötajad kohalikesse erialaliitudesse.

Loome kestlikke elektriseadmeid MÕELDES TULEVIKULE

Oma tõhusate ja vastupidavate elektrijaotusseadmete ja -lahendustega anname panuse saasteainete heitkoguste vähendamisse ja jätkusuutlikumasse tulevikku. Vähendame järjepidevalt oma süsiniku jalajälge ning juurutame ringmajanduse põhimõtteid kogu tarneahelas, et võidelda kliimamuutuste ja ressursside nappusega.

7 TASKUKOHANE JA
PUHAS ENERGIA

12 VASTUTUSTUNDLIK
TARBIMINE JA TOOTMINE

13 KLIIMAMEETMED

Harju Elektri üheks strateegiliseks fookusteemaks on keskkond. Keskkonnamõtjude hindamise tulemusel defineerisime peamised keskkonnaaspektid, milleks on elektri- ja soojusenergia tarbimine tootmisruumides, komponentide ja materjalide kasutamine toodetes, jäätmete teke ning transportteenuste kasutamine toote veol.

Vastavalt hindamise tulemusele valisime kõige suurematele mõjukohtadele võtmenäitajad ning määrasime eesmärgid (vt allpool olevat tabelit), mis aitavad vähendada negatiivset keskkonnamõju ning leevendada kliimamuutusi.

PEAMINE FOOKUS	Võtmenäitaja	Eesmärk	Tulemused 2023. aasta seisuga	Järgmised plaanid
KASVUHOONE-GAASIDE (KHG) JALAJÄLG	KHG jalajälje mõjuala 1 ja 2	Vähendada 50% aastaks 2026 (baasaasta: 2021)	<ul style="list-style-type: none"> Arvutatud on mõjuala 1, 2 ja 3. Seatud on eesmärgid jalajälje vähendamiseks 2023: 3189,4 tCO₂e (2022: 3350,6 tCO₂e) 	<ul style="list-style-type: none"> Jätkuvad tegevused energiatõhususe ning taastuenergia tarbimise suurendamiseks (2023–2026) Mõjuala 3 mõõtmisega jätkamine Eesti tehases ning emissioonide vähendamine (2023–2024)
	KHG jalajälje mõjuala 3	eesmärk määratlemisel	20 274 tCO ₂ e	
TAASTUVENERGIA	Investeeringud toodetava taastuenergia koguse suurendamiseks	–	Päikesepaneelide tootmisvõimsus suurenes 408,4 kW (kogu tootmisvõimsus 2811,3 kW)	<ul style="list-style-type: none"> Eesti tehastes taastuvatele allikatele üleminek (elektrienergia) (2023–2024)
	Tarbitud taastuenergia kogu elektrienergia tarbimisest	100% aastaks 2026	25% (2022: 29%)	
RESSURSI TÕHUSUS	Soojusenergia tarbimine (kWh/m ²)	Vähendada 15% 2026ks (baasaasta 2022)	57,1 kWh/m ² (2022: 58,2 kWh/m ²)	<ul style="list-style-type: none"> Jätkuvad tegevused energiatõhususe suurendamiseks ning olmevee tarbimise vähendamiseks (2023–2026)
	Elektrienergia tarbimine (kWh/käive*1000)	Vähendada 17% 2026ks (baasaasta 2022)	24,9 kWh/käive*1000 (2022: 32,3 kWh/käive*1000)	
	Olmevee tarbimine (m ³ /töötajate arv)	Vähendada 20% aastaks 2026 (baasaasta 2022)	6,8 m ³ /töötajate arv (2022: 9,1 m ³ /töötajate arv)	
RINGSUS	Võtmenäitaja määratlemisel	eesmärk määratlemisel	<ul style="list-style-type: none"> Rohelise teekaardi loomine Eesti tehases 	<ul style="list-style-type: none"> Rohelisest teekaardist tulenevad arendustegevused (2024–2026)

Harju Elektri keskkonnaaspektide juhtimine põhineb kolmel põhimõttel:

- keskkonnaseaduste, -määruste ja muude huvipoolte nõuete täitmine;
- perioodiline keskkonnaaspektide analüüs ja keskkonnamõju hindamine;
- vajalike parendusmeetmete ja keskkonnajuhtimissüsteemi standardi ISO 14001 rakendamine kontserni tootmisettevõttes.

Harju Elektris ei toimunud 2023. aastal ega sellele eelnevatel aastatel mitte ühtegi olulist keskkonnaseaduste või -määruste rikkumist.

Kasvuhoonegaaside jalajälg

Oleme Harju Elektris seadnud eesmärgid süsiniku jalajälje mõõtmiseks ning kasvuhoonegaaside (KHG) vähendamiseks.

Kasvuhoonegaaside (KHG) jalajälg on arvatud järgides rahvusvaheliselt tunnustatud Kasvuhoonegaaside protokoll (Greenhouse Gas Protocol), mis on kõige sagedamini kasutatav ülemaailmne standard äritegevuse, väärtusahelate ja leevendusmeetmete KHG heitkoguste mõõtmiseks ja haldamiseks. Standard hõlmab seitsme kasvuhoonegaasi heitkoguse hindamist.

Valisime mõjualad 1 ja 2 ning baasaastaks võtsime 2021. Mõjuala 1 alla kuuluvad otsesed emissioonid ettevõtte omanduses olevatest või kontrollitud

allikatest ning mõjuala 2 koosneb kaudsetest sisseostetud energia KHG heidetest.

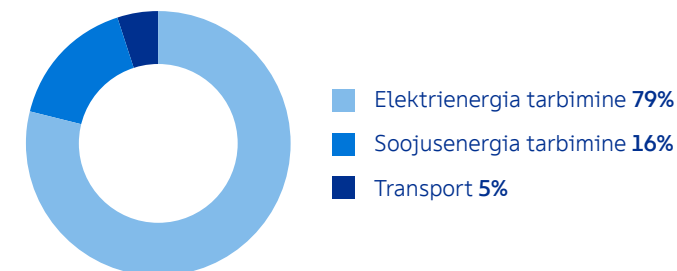
Kasvuhoonegaaside jalajälje arvutuskäik hõlmab järgmisi kontserni ettevõtteid: AS Harju Elekter Group, AS Harju Elekter, Harju Elekter Oy, Telesilta Oy, Harju Elekter UAB, Harju Elekter AB. Piirid on defineeritud operatsioonilise kontrolli baasil ehk arvestatakse kõiki emissioone, mis tulenevad allikatest ning tegevustest, mille üle on Harju Elektri ettevõtetel otsene kontroll.

2023. aastal oli Harju Elektri ettevõtete kasvuhoonegaaside (mõjuala 1 ja 2) jalajälg 3189,4 tCO₂e (2022: 3350,6 tCO₂e). Kõige suurema osakaalu moodustasid ostetud ja tarbitud elektri- ning soojusenergia.

tCO ₂ e (tonni süsinikdioksiidi ekvivalenti)	2022	2023
Mõjuala 1	244,7	200,0
Bensiin	30,0	30,4
Diiseli	99,9	101,2
Vedelgaas	10,2	11,5
Maagaas	83,7	54,3
Külmaaine (lekke)	20,9	2,6
Mõjuala 2	3106,0	2988,9
Ostetud elektrienergia*	2429,0	2529,0
Ostetud soojusenergia*	677,0	459,9
tCO₂/käive*1000000	19,1	15,3

* tulenevalt teenuspakkujate poolt raporteeritavatest väärtustest on soojus- ja elektrienergia tulemused tCO₂ kohta.

KHG jalajälg (mõjuala 1 ja 2)

2026. aastaks plaanime vähendada KHG heiteid 50%. Selle saavutamise suurendades energiatõhusust ning tarbitud taastuvenergia osakaalu kogu energiatarbimisest.

2023. aastal alustasime AS-i Harju Elekter mõjuala 3 arvutamise. Tegemist on kaudsete emissioonidega, mis tekivad ettevõtte väärtusahelas ülesvoolu (sissetarne) ja allavoolu (väljatarne) suunatud tegevuste tagajärjel.

2023. aastal läbiviidud mõjuala 3 analüüsi (2022. aasta kohta) kaasati Eesti tootmisüksuse metallitehas ja elektriseadmete tehas. Esmalt teostati mõjuala 3 kategooriate osas esmane kvalitatiivne skriining nii ülesvoolu kui ka allavoolu mõjukategooriate arvutusse kaasamise hindamiseks. Lähtuvalt mõjukategooria olulisusest või andmete kättesaadavusest otsustati 2023. aastal kaasata arvutusse kõik ülesvoolu mõjukategooriad (v.a. põhivara) ning allavoolu mõjukategooriate puhul väljaminev transport ja kaubavedu.

Mõjuala 3 tabel annab ülevaate KHG heitest erinevates mõjukategooriates.

Mõjuala 3	2023 t CO ₂ e
Ülesvoolu mõjukategooriad	
Kategooria 1. Sisseostetud tooted ja teenused	18 823
Kategooria 2. Põhivara*	
Kategooria 3. Kütuste- ja energiakasutusega seotud kaudsed mõjud	457
Kategooria 4. Ülesvoolu tegevustega seotud transport ja kauba vedu	639
Kategooria 5. Jäätmed	29
Kategooria 6. Ärireisid	10
Kategooria 7. Töötajate kodu ja töö vaheline liikumine	264
Kategooria 8. Liisitud varad	0
Allavoolu kategooriad	
Kategooria 9. Allavoolu tegevustega seotud transport ja kaubavedu	52
KOKKU	20 274

*Ei kaasatud arvutusse.

Kokku oli KHG heide mõjuala 3 valitud mõju- kategooriate ulatuses 20 274 t CO₂e. Suurim mõju tulenes kategooriast 1 – sisseostetud tooted ja teenused. Vastavas mõjukategoorias kaardistati sisseostumahult suurima osa andvad materjalid, komponendid ja seadmed. Sisseostetud materjalide ja toodete transportiga seotud mõjud kajastuvad tulenevalt andmete kättesaadavusest, kas mõju- kategooria 1 sisendi juures (integreeritud kasutatud eriheitetegurisse) või mõjukategooria 4 all (ülesvoolu tegevustega seotud transport ja kaubavedu).

Mõjukategooria 4 all kajastub ka KHG heide Harju Elektri poolt müüdud toodete transportist kliendini, mis on Harju Elektri poolt korraldatud või tasutud (ülejäanu kajastub mõjukategooria 9 all).

Mõjuala 3 arvutustega jätkatakse kontserni tasandil 2024. aastal, kaardistades võimalusi ja ulatust teha arvutused kõigis kontserni ettevõtetes. Paralleelselt arvutustega alustatakse 2024. aastal mõjuala 3 kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärkide seadmise ettevõtete tasandil.

Taastuenergia tootmine

Oma ökoloogilise jalajälje vähendamiseks panustab Harju Elekter taastuenergia tootmisse ja kasutamisse. Päikesepaneelidesse investeerimise kaudu vähendab kontsern nii süsiniku jalajälge kui ka hoiab kokku ettevõtte energiakulusid.

Aruandeaastal suurenes Harju Elektri päikeseelektrijaamade portfell 408,4 (2022: 140) kW võrra, kasvatades taastuenergia tootmisvõimsuse 2811 (2022: 2403) kW-ni.

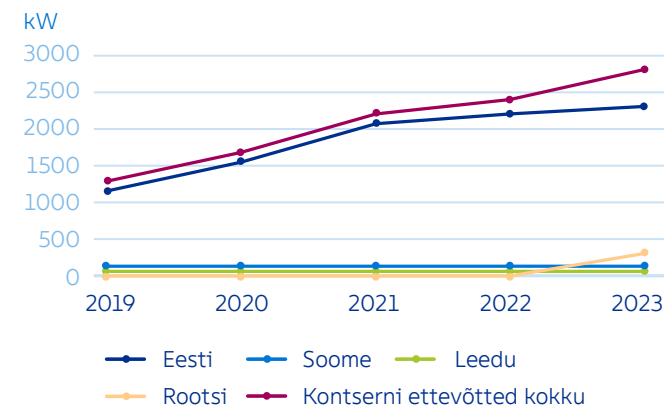
2023. aastal tootsid kontserni päikeseelektrijaamad kokku 2200 MWh elektrienergiat, millest omatarbeks kasutati 115 MWh.

Rootsi Västeråsi tootmishoone 308 kW võimsusega installeeritud päikeseelektrijaam käivitus 2023. aasta kolmandas kvartalis, mistõttu oli Rootsi ettevõtte taastuenergia toodangu maht 2022. aastaga võrreldes oluliselt väiksem. Täiendavalt mõjutasid taastuenergia toodangu mahtu 2023. aastal esinenud tõrked päikeseelektrijaamade töös ning päikeseenergia tootmise vaatest mittesobivad ilmastikuolud. Aastaga langes taastuenergia toodang 3,3%.

25% (2022: 29%) kontserni ettevõtete tarbitud elektrienergiast ning 11% (2022: 4%) tarbitud soojusenergiast pärines taastuvatest allikatest. Oleme seadnud 2026. aasta eesmärgiks tarbida elektrienergiat 100% taastuvatest allikatest.

Päikeseenergia kasutamine moodustab kontserni enda ja rentnike praegusest energiatarbimisest aina suurema osa. Kontsern integreerib päikeseelektrijaamu uutele ja renoveeritavatele tootmis- ja hoonetele ka edaspidi. Suurem osa päikese elektrienergiast, 2085 MWh, müüdi otse hoonete rentnikele või elektrivõrku.

Päikesepaneelide võimsuse kasvutrend

Ressursside kasutamine

Energia

Kontserni ettevõtetes vähendatakse elektri- ja soojusenergia tarbimist nutikate ja säästlike tehnoloogiate ning energiatõhusate hoonete ehituse kaudu. Lisaks tütarettevõtete kasutuses olevatele hoonetele on oluline tagada energiasäästlikkus ka arendatava tööstusliku kinnisvara puhul Keila ja Allika Tööstuspargis ning Haapsalus.

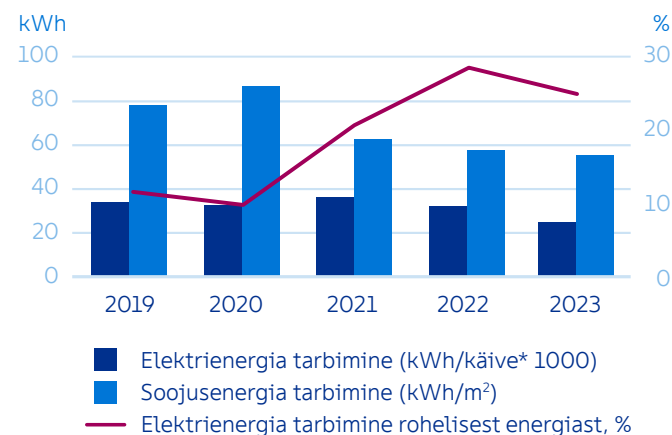
Harju Elektri ettevõtted tarbisid 2023. aastal 5213 (2022: 5663) MWh elektrienergiat ja 3565 (2022: 3350) MWh soojusenergiat.

Oleme võtnud eesmärgiks energiatõhususe suurendamise kontserni ettevõtetes. Planeerime 2026. aastaks baasaastaga (2022) võrreldes vähendada soojusenergia tarbimist kütava pinna kohta 15% ning elektrienergia tarbimist käibe kohta 17%. Aruandeaastal tarbiti soojusenergiat 57,1 (2022: 58,2) kWh/m² ning elektrienergiat 24,9 (2022: 32,3) kWh/käive*1000.

Soojusenergia tõhususe eesmärgid saavutamise järgmiste tegevustega:

- kütmise vähendamine ja temperatuuride optimeerimine;
- uute energiatõhusamate hoonete ehitamine;
- vanade tootmishoonete rekonstrueerimine;
- energiatõhusamate ventilatsiooniagregaatide kasutuselevõtmine; ja
- soojussõlmede rekonstrueerimine.

Energia tarbimine

2023. aastal jätkasime kontserni ettevõtetes luminofoorlampide asendamist LED-valgustusega, ühtlasi paigaldati liikumisanduritega valgusteid. Kontserni erinevate hoonete sise- ja välisvalgustuse asendamine energiatõhusamatega on olnud pikaajaline tegevus, mille eesmärgiks on asendada kõik varasemad valgustid LED-valguslahendustega.

Kontserni ettevõtted uuendavad vastavalt võimalustele oma masinapark, vahetades välja vanu tootmismasinaid energiatõhusamate vastu, et vähendada seadmete töötamiseks kuluvat energiat.

Tööstusliku kinnisvara arendamisel lähtub Harju Elekter keskkonnasäästlikkuse põhimõttest. Uusehitiste puhul hinnatakse põhjalikult, milline küttelehendus on antud hoonetele või tootmisviisile sobivaim. Kõik hooned, mille ehitust alustas Harju Elekter pärast 2017. aastat on varustatud katusel olevate päikesepaneelidega ning seda

põhimõtet järgitakse ka edaspidi. Vanemaid hooned renoveeritakse jooksvalt energiatõhusamaks: soojustatakse seinu ja katuseid ning kaasajastatakse kütte- ja ventilatsioonisüsteeme.

Sellised parendustegevused aitavad paremini vastata rentnike kasvavatele ootustele, väärtustada keskkonnahoidu ja säästlikumat energiatarbimist ning hoida kokku jooksvaid kulusid.

Materjalid ja jäätmed

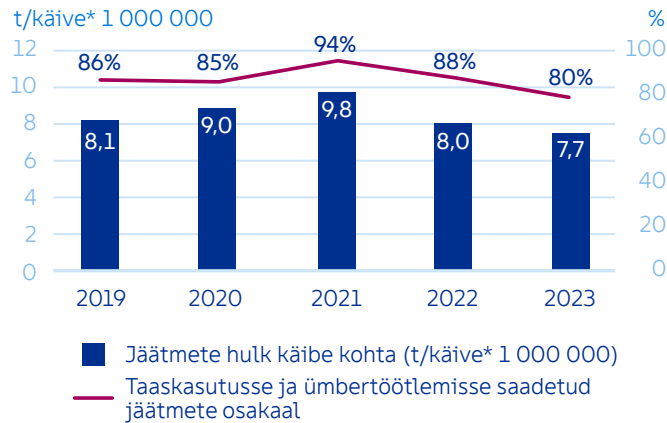
Harju Elektri jaoks on olulisel kohal ressurside taaskasutamine ning jäätmete ringlussevõtt, arvestades jäätmehierarhia põhimõtteid.

Kontserni tehastes tekivad tootmis- ja olmejäätmed. Tootmisjäätmed, mille hulka kuuluvad metallijäätmed (näiteks teras ja vask), plastjäätmed, ohtlikud jäätmed ja pakkematerjali jäätmed (kile, kartong, papp), sorteeritakse ning suunatakse kas taaskasutusse või ümbertöötlemisele. Olmejäätmed tekivad tootmisväliste tegevuste tulemusena.

Metalli- ja pakendijääkide tekkimist vähendatakse tootmisprotsesside optimeerimisega. Suurem osa pakkematerjale taaskasutatakse nii majasiseselt kui ka toodete väljastamisel kliendile. Osade tarnijatega kasutatakse ringlevat taarat.

Metallitehase värviliinidel kasutatakse pulbervärve, mis on metallitööstuses üks soositumaid pinna- töölusmeetodeid, kuna pulbervärvid ei sisalda lahusteid ega raskemetalle ja on seega keskkonnasäästlikud. Värviliinidel tekkivad värvijäägid kogutakse kokku ja taaskasutatakse.

Jäätmed

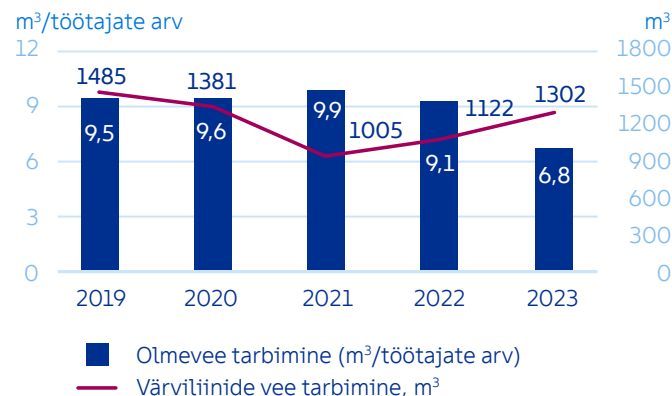
Jäätmete sorteerimise ohjeks on koostatud jäätme-
käitluse juhendid, markeeritud prügikonteinerid
ja -kastid ning koolitatud töötajaid. Ettevõtetel on
jäätmekäitluseks lepingulised ja usaldusväärsed
partnerid, kes väljastavad kontserni ettevõtetele
jäätmete statistika kohta infot.

2023. aastal oli jäätmete hulk käibe kohta (jäätmed
kokku/käive*1000) 7,7 (2022: 8,0) ning taaskasutusse
ja ümbertöötlemisse saadetud jäätmete osakaal 80%
(2022: 88%).

Vee tarbimine

Harju Elektri veetarbimine oli aruandeaastal 8,2
(2022: 9,1) ML. Peamiselt kasutatakse ettevõtetes
vett olmetegevusteks. AS-i Harju Elekter tehases
kasutatakse vett tootmises värviliini protsessides,
mis moodustub 19% kogu vee tarbimisest. Määrasime
eesmärgiks vähendada 2026. aastaks olmevee
tarbimist võrreldes 2022. aastaga 20%.

Vee tarbimine

Toote elutsükkel

Harju Elektri eesmärk on pakkuda oma klientidele
eelkõige turvalisi, veatult toimivaid ning kaua-
kestvaid lahendusi, mis oleksid samal ajal jätku-
suutlikud nii ühiskonna kui ka keskkonna vaates.
Elektripaigaldise elueaks arvestatakse reeglina 40
või enam aastat, mille tarvis on juba lahenduste
loomisel vaja arvestada tulevikureservi ning elu-
kaare lõpus materjalide käitlemisega.

Pikendatud eluiga ja taaskasutatavate materjalide
suurem osakaal aitab kaasa elektripaigaldise
keskkonna koormuse vähendamisele. Koos uute
tehnoloogiate arenguga võetakse kasutusele ka
keskkonda vähem koormavaid materjale (näiteks
SF6 vabad seadmed), et tagada jätkuvalt Harju
Elektri lahenduste ohutus ning töökindlus
pikkadeks aastateks.

Parem ülevaade komponentide ja materjalide
süsiniku jalajälje kohta annab meile võimaluse
langetada informeeritud otsuseid, et vähendada
elektripaigaldiste keskkonnamõju kogu elukaare
jooksul.

2023. aastal valmis koostöös väliste
ekspertidega AS-i Harju Elektri roheteer-
kaart, mille loomise käigus selgitati välja
ettevõtte tootmise ja toodetega seotud
ringsuse arengusuunad ning soovituslikud
tulemuslikkuse hindamise indikaatorid.

Meie USALDUSVÄÄRSUS on vastutustundliku juhtimise tulemus

Oma tegevuses juhindume nii seadusandlusest kui kõrgetest eetilistest standarditest. Meie juhtimispõhimõtted, töömeetodid ja struktuurid on läbipaistvad ning iga üksuse vastutus on selgelt paigas. Ebaseaduslikud ja ebaeetilised äritavad ning korrupsioon on meile vastuvõetamatud. Tugevdame suhteid oma partneritega ja loome uusi koostöösuhteid oma oskusi ja teadmisi jagades.

Toetume Harju Elektris ausatele, läbipaistvatele ja eetilistele juhtimispõhimõtetele kõigi oma huvirühmadega suheldes. Seetõttu oleme Harju Elektris fookusesse võtnud vastutustundliku juhtimise ning integreerinud need teemad oma jätkusuutlikkuse strateegiasse.

PEAMINE FOKUS	Võtmenäitaja	Eesmärk	Tulemused 2023. aasta seisuga	Järgmised plaanid
SOTSIAALSED STANDARDID	% töötajatest on läbinud käitumiskodeksi koolituse	100%	Koostasime ja avalikustasime uue grupiülese käitumiskodeksi	<ul style="list-style-type: none"> Jätkame töötajate koolitamist uue käitumiskodeksi osas (2023–2024) Jätkame võtmetarnijatele käitumiskodeksi tutvustamist (2023–2025) Jätkame töötajatele erinevate grupiüleste juhtpõhimõtete (kvaliteet, keskkond, töökeskkond ja -ohutus) tutvustamist (2023–2024)
	% võtmetarnijatest on aktsepteerinud meie käitumiskodeksi	100%	Alustasime võtmetarnijatele käitumiskodeksi tutvustamist	
	% töötajatele on tutvustatud uuendatud grupiüleseid juhtpõhimõtteid	100%	Alustasime uuendatud juhtpõhimõtete tutvustamist	
VÄÄRKÄITUMISEST TEAVITAMINE	% töötajatest läbis väärkäitumisest teavitamise koolituse	100%	Seadsime üles väärkäitumisest teavitamise kanali kõikides kontserni tootmisettevõtetes	<ul style="list-style-type: none"> Jätkame väärkäitumisest teavitamise kanali osas töötajate koolitamist (2024)
JÄTKUSUUTLIK TARNEAHEL	% võtmetarnijaid on täitnud enesehindamise küsimustiku	100%	70% tarnijatest on täitnud enesehindamise küsimustiku	<ul style="list-style-type: none"> Tarnijate auditi plaani koostamine, võttes aluseks enesehindamise tulemusi (2024) Tarnijate auditite läbiviimine vastavalt auditi plaanile (2024–2026)
	% planeeritud tarnija audititest on läbi viidud	100%	andmed puuduvad	

Aus ja eetiline äritegevus

Korruptsiooni (sh altkäemaksu andmine ja võtmine, huvide konflikt, ametiseisundi ja sellest tuleneva mõjuvõimu kuritarvitamine, omastamine), ebaausa konkurentsi (sh oskus- ja sisetabe levitamine ja selle kasutamine isiklikes huvides) ja muud tüüpi sobimatute äritavade suhtes valitseb kontsernis nulltolerants nii töötajatele kui ka partneritele.

Korruptsiooni ja ebaausa konkurentsi ennetamisel, vältimisel ja nendest tulenevate riskide maandamiseks oleme kokku leppinud teatud põhimõtted: näiteks suuremahuliste tehingute korral kaasame lisaotsustaja, et vältida muuhulgas ärielistest, perekondlikest või muudest sidemetest tuleneda võivat huvide konflikti. Töötajatel on keelatud võtta vastu ja anda kingitusi ning pakkuda hüvesid eesmärgiga mõjutada klienti endale või ettevõttele soodsamas suunas. Tegevustes järgime seadusi ning väljakujunenud tavasid ja norme.

Harju Elektri ettevõtete juhtimistasanditel oleme kehtestanud eeskirjad, juhendid ja suulised kokkulepped, mis aitavad suurendada läbipaistvust ja maandada maineriske ning selle kaudu hoida kontserni usaldusväarsust turul ja suhetes huvirühmadega. Võtmeisikud peavad deklareerima oma ettevõtlushuve ning siseinfo valdajad kinni pidama kehtestatud tegevusreeglitest. Selleks, et kontserni töötajad oleksid kursis vajalike juhiste ja kohustustega, tutvustatakse neile tööle asumisel töö sisekorrareegleid ning korraldatakse regulaarselt valdkonnapõhiseid koolitusi ja siseauditeid.

Meie ühine käitumisstandard on üksikasjalikult sätestatud meie käitumiskoodeksis, mis 2023. aastal täielikult uuendati ja avalikustati. Jätkame uue käitumiskoodeksi koolitustega töötajatele üle kontserni.

Avatud organisatsioonikultuuri kujundamine aitab kaasa sellele, et töötajatel oleks vajalik informatsioon tööalaste otsuste tegemiseks ning juhtkond oleks teadlik kriitilistest, suurte majandusriskidega seotud tehingutest ning võimalikest mittevastavustest.

Oma tegevustes oleme seadnud kõrgeimad standardid aususele, usaldusväarsusele ja avatusele ning jälgime, et meie tehingud vastaksid eetilistele normidele. Meie jaoks on oluline tagada, et meie töötajad, kliendid ja koostööpartnerid annaksid teada informatsioonist, mis viitab ebaseaduslikule, ebaeetilisele ja petturlikule käitumisele.

2023. aastal seadsime sisse väärkäitumisest teavitamise platvormi.

Väärkäitumisest teavitamise platvormil on meie töötajatel ja kõikidel meiega töö- või ärialselt koostööd tegevatel isikutel võimalus ilma survemeetodite järgnemiseta teatada nii anonüümselt kui ka nimeliselt informatsioonist, mis viitab ebaseaduslikule, ebaeetilisele ja petturlikule käitumisele.

2023. aastal Harju Elektris:

- ei registreeritud ühtegi korruptsioonist tulenevat vahejuhtumit, mistõttu ei vallandatud ühtegi kontserni ettevõtte töötajat, ei määratud vastavaid trahve ega esitatud ühtegi sellekohast kohtukaebust, mille käigus oleks lõpetatud äripartneritega sõlmitud lepinguid või peatatud nende uuendamine korruptiivse käitumise tõttu.
- ettevõtete tegevustes ei olnud mittevastavusi kehtivate regulatsioonidega (sh sotsiaal-, majandus-, ja looduskeskkonnas), mistõttu ei saadud rahatrahve ega mitterahalisi sanktsioone.
- ettevõtted ei panustanud poliitilistesse tegevustesse rahalise ega mitterahalise toetuse kaudu.
- 2022. aastal pöörduti AS-i Harju Elekter (endine ärinimi AS Harju Elekter Elektrotehnika) poole kohtuasjas, mis puudutas töötajate usaldusisiku koondamist ametikoha töökoormuse olulisel määral vähenemise tõttu. Töötaja otsustas oma õigusi kaitsta Tööavidluskomisjonis, kelle otsuses oli õiguslikke ebatäpsusi, mistõttu on juhtum antud kohtu lahendada. Pooled ei ole 2023. aastal tehtud I astme kohtu lahendiga üksmeelel ning kaasus on tänaseks kohtu II astmes.

Jätkusuutlik tarneahel

Sobivate ostutingimuste saamiseks peame heaks tavaks hangete korraldamist ja alternatiivide kaalumist. Tarnija valikul lähtume tema tunde- ja usaldusväärsusest, kvaliteedist, tarnetingimustest ning hinnast. Peamised koostööpartnerid on pigem püsivad ning uusi otsime eelkõige siis, kui tekib vastav vajadus või turule tuleb uus toode.

Kontserni ettevõtete jaoks on oluline tarnijatega heade partnerlussuhete loomine ja hoidmine ning pidev tagasisidestamine. Selleks korraldatakse perioodilisi tarnijate hindamisi, mille käigus saadetakse tarnijatele tagasiside ning vastavalt tulemustele vaadatakse koos üle arenemisvõimalused.

2022. aastal hindasime kontserni suurtarnijaid, et kaardistada nendega seonduvaid riske, hinnata tulemuslikkust ning edendada jätkusuutlikkuse teemasid. 70% 56-st kontserni suurtarnijast täitis neile saadetud enesehindamise küsimustiku. Vastavalt tulemuste analüüsile planeerime 2024. aastal koostada kontserniülese tarnijate auditi plaani.

Meie jaoks on oluline, et meie partnerid mitte ainult ei tegutse kooskõlas kõigi kohaldatavate seaduste ja reeglitega, vaid järgivad ka meie käitumiskodeksit. Selle saavutamiseks jätkame partneritele käitumiskodeksi tutvustamist.

Euroopa Liidu kestlike majandustegevuste taksonoomia

2020. aastal võttis Euroopa Liit vastu kestlike majandustegevuste klassifitseerimissüsteemi – Euroopa Liidu taksonoomiamääruse¹, mis seab kindlaks tingimused, mille alusel on võimalik majandustegevusi liigitada keskkonناسäästlikuks. Neid tingimusi täites panustavad kestlikud majandustegevused Euroopa Liidu keskkonناسäästmise saavutamisele:

1. Kliimamuutuste leevendamine
2. Kliimamuutustega kohanemine
3. Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse
4. Üleminek ringmajandusele
5. Saastuse vältimine ja tõrje
6. Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine

Taksonoomiamääruse delegeeritud aktidega määratakse kindlaks nimekiri tegevustest, mida saab klassifitseerida keskkonناسäästlikeks. Neid tegevusi loetakse taksonoomiamäärusega käsitletud tegevusteks. Kiimamuutuste leevendamise ning kliimamuutustega kohanemise eesmärkide osas on vastu võetud kliimaakt², milles käsitletakse üheksat majandustegevust, millel on suurim potentsiaal panustada kliimaeesmärkidesse. Harju Elektri tegevusest tulenevalt on kontserni 2023. a taksonoomiaalne aruande osa seotud **tootmistegevuste, energia ning ehitus ja kinnisvaraala tegevustega**.

Taksonoomiamääruse avalikustamisteabe nõuete³ kohaselt raporteerib Harju Elekter 2023. aastal taksonoomiamääruses käsitletud, käsitlemata ja kooskõlas olevate majandustegevuste osakaalu müügitulust, kapitalikuludest ning tegevuskuludest.

¹ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu Määrus (EL) 2020/852.

² C/2023/3851

³ C(2021) 4987 final.

Harju Elektri taksonoomiaga kooskõlas olevate majandustegevustega seotud toodetest või teenustest saadud müügitulu ja kapitalikulude osakaal aastal 2023

Aasta 2023	NACE kood(id)	Käive (EUR'000)	Käibe osakaal (%)	(A.1) Taksonoomiaga kooskõlas olevate ja (A.2) taksonoomias käsitletud käibe osakaal eelneval perioodil (2022)
A. Taksonoomiaga käsitletud tegevused (A.1 + A.2)		93 666	44,8%	24,2%
A.1. Taksonoomiaga kooskõlas olevad tegevused		0	0,0%	0,0%
A.2. Taksonoomiaga käsitletud tegevused		93 666	44,8%	24,2%
<i>sh 3.1 Taastuenergiaseadmete tootmine⁴</i>	C27.1.2	861	0,4%	2,4%
<i>sh 3.6 Muude vähese CO₂-heitega seadmete tootmine⁴</i>	C27.1.2	88 897	42,5%	19,7%
<i>sh 4.1 Elektrienergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil</i>	D35.1.1	133	0,1%	0,2%
<i>sh 7.7 Hoonete omandamine ja omandiõigus</i>	L68.2.0	3 775	1,8%	1,9%
B. Taksonoomiaga käsitlemata tegevused		115 348	55,2%	
Taksonoomiaga käsitlemata tegevused		115 348	55,2%	
Kogukäive (A+B)		209 014	100,0%	

Aasta 2023	NACE kood(id)	Kapitalikulud (EUR'000)	Kapitalikulude osakaal (%)	(A.1) Taksonoomiaga kooskõlas olevate ja (A.2) taksonoomias käsitletud kapitalikulude osakaal eelneval perioodil (2022)
A. Taksonoomiaga käsitletud tegevused (A.1 + A.2)		4 970	71,5%	88,2%
A.1. Taksonoomiaga kooskõlas olevad tegevused		0	0,0%	0,0%
A.2. Taksonoomiaga käsitletud tegevused		4 970	71,5%	88,2%
<i>sh 4.1 Elektrienergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil</i>	D35.1.1	46	0,7%	3,1%
<i>sh 4.16 Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine</i>	F43.22	4	0,0%	-
<i>sh 7.1 Uute hoonete ehitamine, kontserni siseseks</i>	F41.2.0	-	-	73,5%
<i>sh 7.3 Energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamine, hooldus ja remont</i>	F43.21	21	0,0%	0,7%
<i>sh 7.4 Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes (ja hoonetega seotud parkimiskohtades)</i>	F43.21	15	0,0%	-
<i>sh 7.7 Hoonete omandamine ja omandiõigus</i>	L68.2.0	4 884	2,3%	10,9%
B. Taksonoomiaga käsitlemata tegevused		1 979	28,5%	
Taksonoomiaga käsitlemata tegevused		1 979	28,5%	
Kogukäive (A+B)		6 949	100,0%	

Harju Elektri taksonoomiaga kooskõlas olevate ja käsitletud majandustegevustega seotud toodete või teenuste tegevuskulude osakaal oli aruandeaastal 0%.

⁴ Toetav tegevus

Arvestusmeetod

Taksonoomiaga käsitletava ja kooskõlas oleva osa hindamisel lähtus Harju Elekter kontsern taksonoomiamääruse avalikustamisteabe nõuete lisas I välja toodud tulemusnäitajate kirjeldustest ning lugeja ning nimetaja määratlustest.⁵ Ettevõtte kasutas tulemusnäitajate määratlusi taksonoomiaga käsitletud ja kooskõlas olevate tegevuste osakaalu arvutamiseks, arvestades, et 2023. a aruande tulemusnäitajateks on taksonoomiaga käsitletud või kooskõlas olevate tegevuste osakaal müügitulust, kapitalikuludest ning tegevuskuludest. Lugeja määramise aluseks olid taksonoomiamääruse kliimaakti⁶ ja keskkonnaakti⁷ lisades I ja II välja toodud tegevuste kirjeldused.

Lähtudes 16. juunil 2023 Euroopa Komisjoni poolt väljastatud kestlike majandustegevuste taksonoomia määruse tõlgendusest (2023/C 211/01) on taksonoomiaga kooskõla saavutamiseks kohustuslik inimõiguste hoolsuskohustuse protsessi olemasolu. Harju Elekter raporteeris 2022. aasta aruandes osalist kooskõla müügitulu ja kapitalikulutuste puhul, kuid kontsernil puudus(b) määruse nõuetele vastav inimõiguste hoolsuskohustuste protsess. Sellest lähtuvalt on käesoleval aastal korrigeeritud võrdlusperioodi mõõdikuid.

Müügituluga seotud tulemusnäitaja – Nimetajasse arvestati müügitulu, mis tekib kontserni tavapärase äritegevuse käigus ning mis on kooskõlas rahvusvahelise raamatupidamisstandardi IAS 1 §82 punktiga. Kontsern oma põhitegevusalana toodab

ning müüb elektri jaotusseadmeid ja juhtaparatuuri ning mitmesuguseid metalltooteid. Lisaks teenib tulu elekrikaupade projekti- ja jaemüügist, tööstuskinnisvara rendilt ning elektriinstallatsioonitööd laevaehitussektoris.

Taksonoomiaga kooskõlas oleva müügitulu lugejasse arvestati nimetajas kajastatud müügitulud, mis olid kooskõlas kontserni hinnangul taksonoomiamäärustes kirjeldatud hindamiskriteeriumitega (sh antud tegevusalale rakenduvad tehnilised sõelumiskriteeriumitega, „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumitega ning minimaalsed sotsiaalsed kaitsemeetmetega).

Taksonoomias käsitletud, kuid mitte keskkonnasäästlik tegevuse puhul arvestati lugejasse see osa müügitulust, mille puhul ei olnud kooskõla hindamiskriteeriumid täidetud, kuid mis on seotud taksonoomias käsitletud majandustegevusega.

Kapitalikuludega seotud tulemusnäitaja – Nimetajasse arvestatiks kontserni 2023. aastal tehtud investeeringud. Kontsern investeeris aruandeaastal kinnisvarasse, materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse ning võttis arvele uusi IFRS arvestusest tulenevaid rendilepinguid. Lugejasse on kaasatud kapitalikulud, mis on seotud taksonoomiamäärusega käsitletud ning kooskõlas olevate majandustegevustega. Lisaks kuuluvad lugejasse ka kapitalikulud, mis on seotud toodangu ostmisega taksonoomiaga käsitletud või kooskõlas olevast majandustegevusest ja individuaalsete meetmetega, mis võimaldavad sihttegevustel muutuda vähese CO₂- heitega tegevusteks või tuua kaasa kasvuhoonegaaside

vähendamise. Sh on arvestatud, et individuaalseid meetmeid rakendatakse 18 kuu jooksul.

Taksonoomias käsitletud, kuid mitte keskkonnasäästlik tegevuse puhul arvestati lugejasse see osa kapitalikuludest, mille puhul ei olnud kooskõla hindamiskriteeriumid täidetud, kuid mis on seotud taksonoomias käsitletud majandustegevusega.

Tegevuskuludega seotud tulemusnäitaja – Nimetajasse arvestati otseseid 2023. aastal tekkinud kapitaliseerimata arenduskulusid.

Taksonoomiaga kooskõlas olevate tegevuskulude lugeja võrdub nimetajas sisalduva tegevuskulude osaga, mis on kontserni hinnangul kooskõlas taksonoomiamäärustes kirjeldatud hindamiskriteeriumitega.

Teave taksonoomiamäärusele vastavuse hindamise kohta

Tegevuste kirjeldus ning selgitus vastavuse hindamise kohta

Taksonoomiamäärusega käsitletavate tegevuste kaardistamisel lähtus Harju Elekter kliimaakti ja keskkonnaakti tehnilistes sõelumiskriteeriumites välja toodud tegevuste NACE koodidest ning tegevuse kirjeldusest. Kliimaeesmärkidesse panustavad tegevused jagunevad taksonoomiamääruse kohaselt kolmeks: vähese heitega tegevused, toetavad tegevused ning üleminekutegevused. Harju Elekter kontserni tegevused on nii vähese heitega tegevused kui ka toetavad tegevused.

⁵ C(2021) 4987 final, lisa I, punkt 1.1.

⁶ (EL) 2021/2139

⁷ (EL) 2023/2486

Harju Elekter kontserni taksonoomiamääruses käsitletud või kooskõlas tegevused on 2023. aastal järgmised:

- NACE C27.1.2, mis vastab taksonoomiamääruse kliimaakti tegevusele nr **3.1 Taastuvenergiaseadmete tootmine**. Harju Elekter toodab päikese-, tuule- ja hüdroelektrijaamadele alajaamasid ja muid elektrijaotusseadmeid. See on kliimamuutuste leevendamise kriteeriumite kohaselt toetav tegevus taastuvenergia tootmiseks. Kontsern ei saa aruandeperioodil hinnata antud tegevuste kooskõla teiste kliimaeesmärkide ohustamise osas, sest ei ole hinnanud toodete ringsust ning keskkonnamõju.
- NACE C27.1.2, mis vastab taksonoomiamääruse kliimaakti tegevusele **3.6 Muude vähese CO₂-heitega seadmete tootmine**. Kontsern toodab elektrisõidukite laadijaid ja kütteseadmeid. Lisaks toodetakse toetava tegevusena alajaamasid ja ja muid elektrijaotusseadmeid, mida müüakse vähese CO₂-heitega laevade moderniseerimiseks ning ehituseks. Tegu on toetava tegevusega, mis aitab kaasa kliimamuutuste leevendamisele. Harju Elektri tooteid kasutatakse lõpplahendustes, mistõttu puudub kontsernil piisav ülevaade, et hinnata antud projektide kooskõla tehniliste sõelumiskriteeriumitega.
- NACE D35.1.1, mis vastab taksonoomiamääruse kliimaakti tegevusele nr **4.1 Elektrienergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil**. Kontsern toodab ning müüb päikesepaneelide abil toodetud taastuvelektrienergiat. Tegevusel on oluline panus kliimamuutuste leevendamisele, sest tegevuse käigus toodetakse elektrienergiat,

kasutades fotogalvaanikatehnoloogiat. Kontsern on hinnanud et päikesepargid, mis on paigaldatud põllu või metsa asemele kahjustavad keskkonna eesmärkide saavutamist. Katusele paigaldatud päikesepargid olulist kahju ei anna.

- NACE F43.2.1, mis vastab taksonoomiamääruse kliimaakti tegevusele nr **7.3 Energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamine, hooldus ja remont**. Kontsern investeerib energiatohusate valgusallikate paigaldamisse ja asendamisse. Kliimamuutuste leevendamise sõelkriteeriumid on täidetud sest energiatohusate valgusallikae asendamine kontserni hoonetes vastab miinimumnõuetele, mis on sätestatud kohaldatavates siseriiklikes õigusnormides, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL.
- NACE F43.2.1, mis vastab taksonoomiamääruse kliimaakti tegevusele nr **7.4 Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes (ja hoonetega seotud parkimiskohtades)**. Kontsern investeerib elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamisse kinnisvaraobjektidel.
- NACE L68.2.0, mis vastab taksonoomiamääruse kliimaakti tegevusele nr **7.7 Hoonete omandamine ja omandiõigus**. Kontsern tegeleb tööstusliku kinnisvara arendamise, projektijuhtimise ning rentimisega. Peale 2020. aastat ehitatud Harju Elektri hooned vastavad kliimamuutuste leevendamise sõelumiskriteeriumitele, kus energiamärgis tõestab vastavate hoonete kõrget energiatohusust.

Kontsernil on enamus tarnijaid Euroopas, kus me näeme, et sotsiaalsete riskide tase on madalam võrreldes muude riikidega. Täpsema ülevaate vastava teema kohta leiab petaükist „Jätkusuutlik tarneahel“. Müügitulu, kapitalikulude ja tegevuskuludega seotud peamiste tulemusnäitajate topelt arvestamise vältimiseks vaadeldi igat majandustegevust projekti- ja tellimuspõhiselt. Lisaks kaardistati kontserniülesed tehingud.

Peamiste tulemusnäitajate taustteave

Müügitulu – Kontsern toodab elektrisõidukite laadijaid ja kütteseadmeid, arendab ja rendib tööstuslikku kinnisvara ning teenib tulu taastuvenergia tootmisest. Toetava tegevusena toodab alajaamasid ja muid elektrijaotusseadmeid päikese-, tuule-, ja hüdroelektrijaamade ning vähese CO₂-heitega laevade tootmiseks.

Lugeja kvantitatiivne jaotus on välja toodud tabelis (vt tegevusi 3.1, 3.6, 4.1, 7.7).

Kapitalikulu – Kapitalikuludesse on arvestatud otsesed kinnisvara- ning päikeseelektrijaama arendusega seotud investeeringud.

Lugeja kvantitatiivne jaotus on välja toodud tabelis (vt tegevusi 4.1, 7.3, 7.4, 7.7).

Tegevuskulud – Tegevuskuludesse arvestatakse otseseid elektrisõidukite laadijate ja kütteseadmete arendamisel tekkinud tegevuskulusid. Aruandeaastal vastavaid kulusid ei olnud.

Jätkusuutlikkuse aruandluse (GRI) sisukord

Alates 2017. aastast on Harju Elekter aastaaruande koostamisel järginud rahvusvaheliselt kõrgelt tunnustatud ja laialt kasutatud Global Reporting Initiative (GRI) standardit. Käesolev aruanne on koostatud viitega GRI standarditele, millest tulenevad teemad on integreeritud ülejäänud tegevusaruandega ühtseks tervikuks.

Aruanne kajastab neid keskkonnaalaseid, sotsiaalseid ning vastutustundliku juhtimise ja turukäitumise teemasid, mis on kõige olulisemad kontserni tegevust,

mõju ja huvigruppide ootusi silmas pidades. Allolevas GRI sisukorra tabelis ära märgitud teemad koondavad emaettevõtte AS Harju Elekter Group ning tütarettevõtete AS Harju Elekter, Harju Elekter Oy, Telesilta Oy, Harju Elekter UAB, Harju Elekter AB tegevusi ning koondandmeid, juhul kui ei ole märgitud teisiti. Iga ettevõtte on andmeid kogunud ja esitanud ühtse metoodika alusel, võttes arvesse kontserni ettevõtete olulisust.

GRI STANDARD	NUMBER	NIMETUS	ASUKOHT	OLULISEMAD LISASELGITUSED
GRI 2: ÜLDISED NÄITAJAD 2021				
1. Organisatsiooni ülevaade ja aruandluspraktikad				
	2-1	Organisatsiooni ülevaade	lk 1 lk 5-8 aastaaruanne lk 73-75	Peakontor asub Keilas (Eesti)
	2-2	Ettevõtted, mis on kajastatud konsolideeritud jätkusuutlikkuse aruandes.	lk 8,	
	2-3	Aruandeperiood, aruandlustsükkel ja kontaktisik	lk 1 aastaaruanne lk 2	Kontaktisik aruandega seotud küsimustes: Merili Pärnpuu, merili.parnpuu@harjuelekter.com
	2-4	Eelmiste aruannete informatsiooni parandamine		Parandused puuduvad
	2-5	Väline kontroll		Jätkusuutlikkuse aruanne ei ole kolmandate osapoolte poolt kontrollitud

GRI STANDARD	NUMBER	NIMETUS	ASUKOHT	OLULISEMAD LISASELGITUSED
2. Tegevused ja töötajad	2-6	Tegevused, väärtusahel ja muud ärilised suhted	lk 3-4, 5-10, 23, 44, aastaaruanne 52-75	Tegevuste/toodete iseloom erineb olenevalt ettevõttest, mistõttu on see toodetud ühikute arvu asemel väljendatud läbi müügitulu. Kontserni peamiste toodete, st elektrijaotusseadmete ja juhtaparatuuri tootmiseks (1) disainitakse tooteid vastavalt kliendi lähteülesandele, (2) ostetakse vajalikud komponendid tarnijatelt või toodetakse Kontserni enda tütarettevõtete poolt; (3) komplekteeritakse tooted; (4) testitakse ning (5) saadetakse või viiakse kliendi objektile kohale.
	2-7	Töötajad	lk 8, 27-33 aastaaruanne lk 52-61	
	2-8	Töölised, kes ei ole kontserni töötajad	lk 27-33	
3. Juhtimine	2-9	Juhtimisstruktuur ja koosseis	lk 20	
4. Strateegia, poliitika ja praktikad	2-22	Jätkusuutlikkuse strateegia kinnitus/pöördumine	lk 3-4	
	2-23	Poliitika	lk 5, 20, 11-16, 34-40, 43	
	2-27	Vastavus seadustele ja regulatsioonidele	lk 36, 43	
	2-28	Liikmelisus ühingutes	lk 18	
5. Huvigruppide kaasamine	2-29	Lähenedamine huvigruppide kaasamisele	lk 12-17, 26-33, aastaaruanne lk 73, 52	
	2-30	Kollektiivlääbirääkimiste kokkulepped	lk 33	

GRI STANDARD	NUMBER	NIMETUS	ASUKOHT	OLULISEMAD LISASELGITUSED
GRI 3: OLULISED TEEMAD 2021				
2. Olulised teemad	3-1	Oluliste teemade tuvastamine protsess	lk 12	
	3-2	Oluliste teemade nimekiri	lk 12-15	Muudatused puuduvad aruandluses
	3-3	Oluliste teemade juhtimisviis	lk 11-12, 16-19, 22-25, 27, 28-40, 43, 44 aastaruanne lk 78-84	
JÄTKUSUUTLIKKUSE FOOKUSTEEMAD				
Toote kvaliteet	mitte-GRI	Kliendikaebused	lk 25	
	mitte-GRI	Tähtjaks nõuetekohaselt valminud tooted	lk 23-24	
Kliendikogemus	mitte-GRI	Kliendirahulolu	lk 23-24	
Toodete keskkonnamõju	mitte-GRI	Taastuenergia tootmine	lk 38	
Majandustulemused (GRI 201: 2016)	201-1	Loodud ja jaotatud majanduslik väärtus	aastaruanne lk 51-61	
Korruptsioonivastane tegevus (GRI 205: 2016)	205-3	Kinnitatud korruptsioonijuhtumid ja meetmed	lk 43	
Energiakasutus (GRI 302: 2016)	302-1	Organisatsiooni sisene energiatarbimine	lk 39-40	
Emissioonid (GRI 305: 2016)	305-1	Mõjuala 1 KHG emissioonid	lk 36	
	305-2	Mõjuala 2 KHG emissioonid	lk 36	
Jäätmed (GRI 306: 2020)	306-3	Jäätmete kogus kokku ja liikide kaupa	lk 40	
	306-4	Taaskasutusse suunatud jäätmete kogus, liigid ja käitlusviisid	lk 40	
Vesi ja heitvesi (GRI 303: 2018)	303-5	Vee tarbimine	lk 40	
Tarnijate keskkonnaalane hindamine (GRI 308: 2016)	308-2	Negatiivne keskkonnamõju tarneahelas ja meetmed	lk 44	
Tööhõive (GRI 401: 2016)	401-1	Värvatud ja lahkunud töötajad	lk 28, 32	
	401-2	Hüved ja soodustused töötajatele	lk 32-33	Kajastatud läbi töötajatele mõeldud motivatsioonisüsteemi kirjeldamise. Hüved ja soodustused kehtivad töölepinguga töötajatele.
	mitte-GRI	Praktikandid	lk 17-18	
	mitte-GRI	Töötajate haridustase	lk 30-31	
	mitte-GRI	Töötajate rahulolu ja tagasiside	lk 31-32	

GRI STANDARD	NUMBER	NIMETUS	ASUKOHT	OLULISEMAD LISASELGITUSED
Töötervishoid ja ohutus (GRI 403: 2018)	403-1	Töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteem	lk 29	
	403-2	Ohtude tuvastamine, riskihindamine ja juhtumite uurimine	lk 29	
	403-9	Tööõnnetused	lk 29	
Koolitus ja haridus (GRI 404: 2016)	404-1	Koolitustunnid töötaja kohta	lk 27, 30	Andmed kajastatud sellise detailsusega nagu kontserni ettevõtte olulisusest lähtudes koguvad.
	404-3	Arengu- ja karjäärivestlustel osalenud töötajad	lk 30-31	Andmed kajastatud sellise detailsusega nagu kontserni ettevõtte olulisusest lähtudes koguvad.
	mitte-GRI	Koolitustel osalenud töötajad	lk 30-31	
Mitmekesisus ja võrdsed võimalused (GRI 405: 2016)	405-1	Juhtorganite ja kogu kollektiivi mitmekesisus	lk 28, 33, aastaaruanne lk 79-84	Andmed kajastatud sellise detailsusega nagu kontserni ettevõtte olulisusest lähtudes koguvad.
Mitte-diskrimineerimine (GRI 406: 2016)	406-1	Diskrimineerimisjuhtumid ja meetmed	lk 33, 43	
Kohalikud kogukonnad (GRI 413: 2016)	413-1	Kogukonna kaasamisega, mõjuhinnanguga ja arenguprogrammidega seotud tegevused	lk 17-19	Konserni ettevõtte hindavad oma mõju ja planeerivad tegevusi kohalikes kogukondades jooksvalt igapäevatöö käigus (sh kogukonda mõjutavaid uuendusi ja otsuseid tehes, kogukonnalt saadud vastukaja ja ettepanekute kaudu), eraldi mõjuhindamisi läbi viidud ei ole.
Tarnijate sotsiaalne hindamine (GRI 414: 2016)	414-1	Negatiivne sotsiaalne mõju tarneahelale ja meetmed	lk 44	
Poliitikakujundamine (GRI 415: 2016)	415-1	Poliitilised annetused	lk 43	
Klientide tervis ja ohutus (GRI 416: 2016)	416-2	Toodete ja teenuste tervislikkuse ja ohutusega seotud mittevastavused	lk 24-25	

Vaata tervet Harju Elektri 2023. majandusaasta aruannet siit:
harjuelekter.com/wp-content/uploads/2024/03/Harju-Elektri-aastaruanne-2023.pdf

AS HARJU ELEKTER GROUP
Paldiski mnt 31/2,
76606 Keila, Eesti
info.heg@harjuelekter.com
www.harjuelekter.com